

Město Český Těšín

4. KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN NA LÉTA 2017 – 2020

Vize komunitního plánování sociálních služeb

„Plánovat a poskytovat občanům města Český Těšín komplexní, kvalitní a dostupnou síť sociálních služeb, a to dle jejich aktuálních potřeb a ve spolupráci s nimi.“

Na přípravě dokumentu se podíleli členové komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit v Českém Těšíně v období duben 2016 – říjen 2016. Závěrečný dokument zpracovala Mgr. Rodáková Jana, koordinátor komunitního plánování města Český Těšín.

Dokument byl schválen Zastupitelstvem města Český Těšín dne 19.12.2016, usnesením č. 496/14.ZM.

Albert Einstein

„Jen život, který žijeme pro ostatní, stojí za to.“

Vážení a milí spoluobčané,

snad žádná jiná slova neuchopují vystižněji základní myšlenku a poselství 4. Komunitního plánu sociálních služeb města Český Těšín pro období 2017 až 2020. Dokument, při jehož čtení se nám prezentuje nejen rozsáhlá fungující síť sociálních služeb v našem městě, ale zejména široká a různorodá škála pomoci člověku - lidem. V této chvíli si uvědomujeme, o jak nádhernou lidskou symbiózu se jedná. Na jedné straně jsou ti, kdo mají nataženou ruku a otevřenou dlaň pro druhého - na straně druhé ti, kteří potřebují a přijímají nabízenou pomoc. Bohužel každý člověk totiž nemá to štěstí, aby byl zdravý, plný síly, měl domov, fungující rodinu, zázemí a práci, aby se dokázal distancovat od nástrah a nebezpečí současného moderního světa a našel sílu říct jasné „Ne“... Pak jsou to, ale ONI, kteří mají v sobě nejen ducha lva a obrovskou vervu, ale zejména velký dar laskavosti, soucitu a empatie. Přestože jejich jména nejsou uvedena v tomto komunitním plánu, najdeme je tam, kde je jich potřeba nejvíce - v rozsáhlé síti sociálních služeb u lůžka, v poradnách, v ulicích, vždy usměvavé, plné energie, připravené pomáhat.

Ráda bych zde vyjádřila své poděkování všem těm, kteří se na vzniku tak významného dokumentu, jakým 4. Komunitní plán sociálních služeb města bezesporu je, podíleli. Není vůbec snadné podrobně analyzovat, vyhodnotit a zároveň si stanovit cíle do dalších let v tak potřebné a důležité oblasti, jakými sociální služby jsou. Bez vzájemné intenzivní dlouhodobé spolupráce, pochopení souvislostí a fungujících mezilidských vztahů mezi triádou zadavatel-poskytovatel-uživatel by se to nikdy nepodařilo.

Zároveň bych chtěla upřímně poděkovat všem zaměstnancům v sociálních službách, kteří svou každodenní prací pomáhají, usnadňují, zpříjemňují a ukazují smysl života druhým lidem. Jednou jsem četla, že nejdůležitější věcí v životě je, naučit se, jak dávat lásku a pomáhat druhým. Je naprosto zřejmé, že profesionální a humánní přístup všech těch, kteří dnes pracují v sociálních a zdravotních službách, je inspirací pro mnohé z nás.

*Mgr. Gabriela Hřebačková
místostarostka města*

Obsah

1. část – Komunitní plánování ve městě Český Těšín	9
1 Komunitní plánování	10
1.1 Základní východiska a legislativní rámec	10
1.2 Přínosy komunitního plánu pro město Český Těšín a jeho občany	11
2 Komunitní plánování ve městě Český Těšín	12
2.1 Základní informace	12
2.2 Historie komunitního plánování ve městě Český Těšín	12
2.3 Základní listina KPSS ve městě Český Těšín	13
2.4 Organizační struktura KP ve městě Český Těšín	13
2.5 Pracovní skupina „Děti-mládež-rodina a osoby ohrožené sociálním vyloučením“	15
2.6 Pracovní skupina „Osoby se zdravotním znevýhodněním a senioři“	16
3 Zdroje potřebné k plánování a zpracování dokumentu	17
4 Popis současné situace na území města	18
4.1 Základní informace	18
4.2 SO ORP Český Těšín	18
4.3 Statistická data významná pro proces komunitního plánování	20
4.4 Zjišťování potřeb	22
5 Stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit	24
5.1 Stanovení sítě sociálních služeb	24
5.2 Základní síť sociálních služeb města Český Těšín	24
5.2.1 Kritéria pro vstup nových sociálních služeb do základní sítě	26
5.2.2 Postup pro vstup do základní sítě sociálních služeb města Český Těšín	26
5.2.3 Kritéria pro výstup sociálních služeb ze základní sítě	26
5.2.4 Postup při výstupu ze základní sítě sociálních služeb města Český Těšín	27
5.3 Návazná síť souvisejících aktivit na území města Český Těšín	27
5.4 Krizové zajištění sítě sociálních služeb	28
5.5 Proces schvalování a aktualizace sítě sociálních služeb města Český Těšín	29
6 Klíčové oblasti	30
6.1 Základní garantované sociální služby	30
6.2 Návazné a fakultativní činnosti	31
6.3 Informovanost a spolupráce	33
6.4 Řízení	34
7 Financování sociálních služeb a souvisejících aktivit	36
7.1 Financování sociálních služeb ve městě Český Těšín	36
7.2 Dotační řízení	39
7.3 Monitorování a hodnocení projektů	41
8 Vyhodnocování komunitního plánu	42
8.1 Průběžné vyhodnocování realizace plánu	42
8.2 Rizika a příležitosti naplňování plánu	42
8.3 Provádění změn v dokumentu	43

2. část – Cíle a opatření v jednotlivých oblastech podpory pro období 2017 – 2020	45
1 Cíle a opatření v jednotlivých oblastech podpory pro období 2017 – 2020	46
2 Pracovní skupina „Děti-mládež-rodina a osoby ohrožené sociálním vyloučením“	47
2.1 Podpora rodin s dětmi	48
2.1.1 Popis cílové skupiny a jejích potřeb	48
2.1.2 Klíčové oblasti v podpoře rodin s dětmi	49
2.1.3 Přehled cílů a opatření	50
2.2 Podpora občanů ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených	57
2.2.1 Popis cílové skupiny a jejích potřeb	57
2.2.2 Klíčové oblasti v podpoře občanů ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených	58
2.2.3 Přehled cílů a opatření	59
3 Pracovní skupina „Osoby se zdravotním znevýhodněním a senioři“	65
3.1 Podpora seniorů	66
3.1.1 Popis cílové skupiny a jejích potřeb	66
3.1.2 Klíčové oblasti v podpoře seniorů	66
3.1.3 Přehled cílů a opatření	67
3.2 Podpora občanů se zdravotním postižením a duševním onemocněním	76
3.2.1 Popis cílové skupiny a jejích potřeb	76
3.2.2 Klíčové oblasti v podpoře občanů se zdravotním postižením a duševním onemocněním	77
3.2.3 Přehled cílů a opatření	78
3. Závěr	86
4. Přílohy	87
Příloha č. 1 - Síť sociálních služeb Města Český Těšín	88
Příloha č. 2 - Zařízení pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže	93
Příloha č. 3 - Seznam použité odborné literatury	94
Příloha č. 4 - Seznam použité legislativy	95
Příloha č. 5 - Seznam použitých zkratk	96
Příloha č. 6 - Seznam tabulek, grafů a obrázků	97

1. část

Komunitní plánování ve městě Český Těšín

1 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ

Komunitní plánování sociálních služeb je metoda, kterou lze na úrovni obcí a krajů plánovat sociální služby a návazné aktivity tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. Jedná se o otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb v souladu s platnou legislativou.

Na základě metodické podpory z projektu Moravskoslezského kraje v rámci komunitního plánování byl 4. Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín pro období 2017 až 2020 aktualizován a doplněn tak, aby odpovídal novým trendům v rámci procesu komunitního plánování. Byl využit rovněž princip síťování služeb dle metodiky Moravskoslezského kraje.

1.1 Základní východiska a legislativní rámec

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů zavedl **pro kraje povinnost** podle § 95 písm. d) a **pro obce možnost** dle § 94 písm. d) zpracovávat střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. Komunitní plánování se rovněž opírá o § 35, odst. 2 **zákona č.128/2000 Sb., o obcích**, ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné stanoví, že obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečují v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů.

Město Český Těšín přistoupilo k plánování sociálních služeb **metodou komunitního plánování**, která je založena na vzájemné a aktivní spolupráci v triádě zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Komunitní plány obcí slouží krajům jako podklad pro získávání objektivních informací při sestavování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a jako podklad pro vyčíslení potřeby dotací ze státního rozpočtu. Ty pak podle současné legislativy přerozdělují kraje mezi poskytovatele sociálních služeb (v souladu s § 101a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách). Komunitní plánování je nejen metoda práce, ale zároveň i cyklický proces umožňující optimální nastavení a řízení sociální politiky obcí tak, že vychází ze skutečných potřeb obyvatel. Finanční prostředky veřejných rozpočtů jsou na základě výstupů z procesu komunitního plánování vynakládány efektivně a hospodárně.

Hlavním cílem komunitního plánování je vytvořit a průběžně aktualizovat komunitní plán sociálních služeb, a to za účasti aktérů, jimiž jsou zejména zástupci uživatelů (klientů) sociálních služeb, poskytovatelů sociálních služeb (organizací zřízených obcí, krajem nebo státem, nestátních neziskových organizací), jejich zadavatelů (obcí a krajů) a zástupců veřejnosti. Tito aktéři navrhují ve vzájemné spolupráci podobu sociálních služeb a podílejí se na realizaci konkrétních cílů a opatření obsažených v komunitním plánu, s důrazem na kvalitnější nabídku sociálních služeb a souvisejících aktivit. Tento proces umožňuje navrhnout jedinečný a neopakovatelný systém sociálních služeb a souvisejících aktivit plně odpovídající místním podmínkám a zdrojům.

Komunitní plánování je založeno na základních hodnotách úzce souvisejících zejména s principy sociálního začleňování. Jde především o zvyšování dostupnosti alternativních služeb k péči institucionální – ústavní, které podporují setrvání lidí ve svém domácím prostředí, o zvyšování kvality služeb s důrazem na zajištění lepší ochrany práv

uživatelů služeb a o spolupráci a propojenost s ostatními systémy (zdravotnictví, vzdělávání, bydlení, zaměstnávání).

Záměrem tvorby plánu je dodržování **základních humánních hodnot**, a to:

- Poskytovat jen takové služby, které jsou založeny na individuálním přístupu k člověku,
- zajišťovat dodržování lidských práv, rovnoprávný přístup a možnost volby každého občana,
- poskytovat služby s respektem k důstojnosti každého člověka a jeho soukromí,
- podporovat v co největší míře rozvoj schopností každého člověka, jeho individuálních aspirací,
- poskytovat služby v přirozeném prostředí člověka.

Obrázek č.1 Triáda – aktéři procesu komunitního plánování

1.2 Přínosy komunitního plánu pro město Český Těšín a jeho občany

Prostřednictvím komunitního plánu je vytvořen systém, který vychází v co největší míře vstřícně uživatelům sociálních služeb a zajišťuje občanům města síť sociálních služeb a souvisejících aktivit, která odpovídá jejich potřebám i místním specifikům. Pro město Český Těšín, jako správce veřejného rozpočtu, je komunitní plán nástrojem účelného, efektivního a hospodárného vynakládání veřejných prostředků na sociální služby a související aktivity pro občany. Účelem je snížení rizika sociálního vyloučení. Efektivitou se především rozumí využití veřejných prostředků tak, aby byly řešeny skutečné potřeby osob. Hospodárnost vyjadřuje využití moderních metod sociální práce při řešení potřeb občanů, které vycházejí z principu nejvyšší kvality za přijatelnou cenu.

Kooperace všech zainteresovaných subjektů je předpokladem k vytvoření sítě sociálních služeb, která svou komplexností, provázaností jednotlivých služeb a flexibilní reakcí na konkrétní situace bude efektivně zabezpečovat potřeby občanů města Český Těšín.

Cílem komunitního plánu sociálních služeb města Český Těšín je určit směr vývoje v poskytování sociálních služeb s ohledem na specifika vyplývající z charakteru regionu a místních podmínek, na základě poptávky stanovit priority pro další rozvoj a zajištění kvality sociálních služeb.

2 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ VE MĚSTĚ ČESKÝ TĚŠÍN

2.1 Základní informace

Zadavatel:

- Město Český Těšín

Zpracovatelé podkladů pro 4. Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín na léta 2017-2020 (4.KP):

- Městský úřad Český Těšín, odbor sociální
- poskytovatelé sociálních služeb na území města
- účastníci pracovních skupin

Zdroje potřebné k plánování a zpracování dokumentu

- zdroje informací potřebné pro tvorbu dokumentu 4. KP
- zdroje na úrovni EU
- zdroje na úrovni MPSV
- zdroje na úrovni Moravskoslezského kraje
- dílčí navazující strategické dokumenty
- zdroje na úrovni města Český Těšín
- další zdroje informací *podrobně viz kapitola č.3*

Financování

- město Český Těšín
- nestátní neziskové organizace
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- ostatní

Koordinace komunitního plánování

- Městský úřad Český Těšín, odbor sociální

Územní působnost a doba platnosti plánu

- dokument má působnost na území města Český Těšín
- platnost dokumentu je dána obdobím let 2017 až 2020

2.2 Historie komunitního plánování ve městě Český Těšín

Proces komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit byl zahájen v roce 2004 na základě dlouhodobější diskuze mezi sociálním odborem města a poskytovateli sociálních služeb působícími na území Českého Těšína. Na základě podnětu Charity Český Těšín byl záměr zpracování Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb ve městě Český Těšín schválen Radou města Český Těšín na její 16. schůzi dne 11.02.2004, usnesením

č. 1247/16.RM, v souladu s ustanovením § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Na úrovni vedení města bylo rozhodnuto, že prostřednictvím metody komunitního plánování bude docházet k plánování a rozvoji sociálních služeb, které jsou pro občany města potřebné.

V rámci zvolené pracovní metody byly ustanoveny první pracovní skupiny. K plánování se na základě pozvání připojily organizace, které v této oblasti působily, a také uživatelé služeb a návazných aktivit. Propojením práce zaměstnanců města Český Těšín, odborné veřejnosti, zástupců poskytovatelů služeb a samotných uživatelů došlo k vytvoření strategických dokumentů pro sociální oblast:

- Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín
- Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín na léta 2011-2013
- 3.Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín na léta 2014-2016

V rámci komunitního plánování byl vypracován průvodce poskytovatelů sociálních služeb na území města, který je pravidelně aktualizován. **PRŮVODCE sociálními službami města Český Těšín** je k dispozici v tištěné verzi na Městském úřadě Český Těšín, oddělení sociálních věcí, v elektronické podobě na webových stránkách města www.tesin.cz. V průvodci jsou uvedeny podrobné informace týkající se konkrétních poskytovatelů sociálních služeb působících na území města Český Těšín a organizací, spolků a spolupracujících subjektů poskytujících návazné a související aktivity.

2.3 Základní listina KPSS ve městě Český Těšín

Základní listina komunitního plánování sociálních služeb ve městě Český Těšín slouží k vymezení principů, hodnot a pravidel, kterými se proces komunitního plánování sociálních služeb řídí. Základní listina je veřejný dokument, ke kterému se závazně hlásí všichni účastníci KPSS.

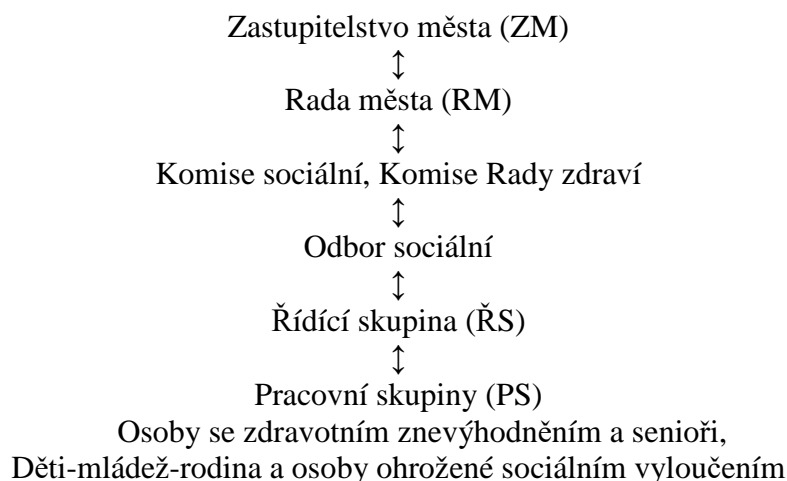
Základní listina komunitního plánování sociálních služeb (KPSS) ve městě Český Těšín obsahuje vymezení, principy a hodnoty, cíle, organizační strukturu KPSS. Dále pak upravuje proces schvalování a připomínkování základní listiny. Jednací řád řídicí skupiny KPSS a Jednací řád pracovní skupiny KPSS jsou přílohami Základní listiny a jsou rovněž uvedeny na webových stránkách města. V průběhu stávajícího období budou na základě metodické podpory z MSK výše uvedené listiny aktualizovány.

2.4 Organizační struktura KP ve městě Český Těšín

Město Český Těšín odpovídá za zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit na svém území a prostřednictvím volených zástupců samosprávy nese hlavní zodpovědnost za jejich kvalitu a místní, finanční, sociální, informační dostupnost.

Na procesu komunitního plánování se podílí Zastupitelstvo města, Rada města, Komise sociální, Komise Rady zdraví, Odbor sociální, Řídicí skupina a Pracovní skupiny. **V rámci procesu komunitního plánování je nezbytná vzájemná spolupráce a sdílení informací napříč celou organizační strukturou komunitního plánování.**

Organizační struktura komunitního plánování ve městě Český Těšín:

Na počátku procesu komunitního plánování byly stanoveny tři pracovní skupiny a to pracovní skupina Senioři, Zdravotně postižení, a Děti-mládež-rodina a občané žijící nedůstojným způsobem života. V průběhu tvorby 3. komunitního plánu sociálních služeb města Český Těšín na léta 2014-2016 došlo ke sloučení prvních dvou pracovních skupin a přejmenování. Aktuálně se scházejí dvě pracovní skupiny, a to „Osoby se zdravotním znevýhodněním a senioři“ a „Děti-mládež-rodina a osoby ohrožené sociálním vyloučením“. Od roku 2014 je do organizační struktury rovněž nově zapojena tzv. řídicí skupina.

Zastupitelstvo města Český Těšín

Zastupitelstvo města na základě doporučení Rady města schvaluje v konečné fázi Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín.

Koordinátor procesu komunitního plánování

Koordinátorem procesu komunitního plánování je zaměstnanec odboru sociálního Městského úřadu Český Těšín, který zodpovídá za koordinaci procesu komunitního plánování. Připravuje a svolává jednání řídicí skupiny a pracovních skupin, účastní se jejich jednání. Zodpovídá za komunikaci s vedoucími pracovních skupin, řídicí skupiny a dalšími zúčastněnými osobami. Spolupracuje na přípravě aktivit směřujících k prezentaci sociálních služeb a souvisejících aktivit na veřejnosti. Zpracovává aktualizace Průvodce sociálními službami města Český Těšín. Administruje aktualizované informace.

Řídící skupina komunitního plánování

Do řídicí skupiny (ŘS) jsou navrhováni zástupci účastníků komunitního plánování sociálních služeb (KPSS) v pozicích uživatelů, poskytovatelů i zadavatelů sociálních služeb. Řídící skupinu vede vedoucí řídicí skupiny, který je volen členy řídicí skupiny a koordinátorem. V současné době jsou členy ŘS ve struktuře komunitního plánování vedoucí jednotlivých pracovních skupin a vedoucí sociálního odboru, která zastává rovněž funkci vedoucí ŘS. Řídící skupina je ze své činnosti odpovědná Radě a Zastupitelstvu města Český Těšín. Úkolem řídicí skupiny je řízení procesu komunitního plánování.

Pracovní skupiny

Do pracovní skupiny jsou navrhováni zástupci účastníků komunitního plánování sociálních služeb v pozicích uživatelů, poskytovatelů i zadavatelů. Pracovní skupinu vede vedoucí

pracovní skupiny, který je volen členy PS a koordinátorem. PS plní úkoly spojené s přípravou, připomínkováním, realizací a vyhodnocováním KPSS, je odpovědná ze své činnosti řídicí skupině KPSS. PS zodpovídá zejména za vytváření profilu dané cílové skupiny, definuje problémové oblasti, formuluje cíle, priority, opatření a způsoby jejich naplnění. Každý člen pracovní skupiny je zodpovědný za plnění cílů, které si stanovil v rámci procesu KPSS.

Pracovní skupiny jsou zaměřeny na cílové skupiny obyvatel, které potřebují pomoc a podporu při řešení jejich specifických potřeb prostřednictvím sociálních služeb a souvisejících aktivit.

V rámci komunitního plánování v Českém Těšíně působí v současné době dvě pracovní skupiny, celkem je do činností souvisejících s plánováním a realizací komunitního plánu aktivně zapojeno 47 osob. Subjekty zastupují konkrétní osoby, které jsou členy pracovní skupiny. Na jednáních PS není vyloučena možnost účasti více zástupců jednoho subjektu. Pracovní skupiny se scházejí podle potřeby, minimálně čtyřikrát ročně.

2.5 Pracovní skupina „Děti-mládež-rodina a osoby ohrožené sociálním vyloučením“

Účastníci pracovní skupiny

- Městský úřad Český Těšín, koordinátor komunitního plánování, oddělení sociálních věcí
- Městský úřad Český Těšín, odbor sociální
- Městský úřad Český Těšín, oddělení sociálně-právní ochrany dětí
- Charita Český Těšín, Charitní dům pro matky v tísní
- Charita Český Těšín, Charitní středisko sociální rehabilitace
- Charita Český Těšín, Charitní bazárek
- Charita Český Těšín, Charitní poradna
- Charita Český Těšín, Charitní středisko Maják
- Slezská diakonie, středisko BETHEL Český Těšín
- Slezská diakonie, Program pro pěstounské rodiny
- AVE, z.s.
- Modrý kříž v ČR
- Dotek, z.s.
- Renarkon, o.p.s.
- Komunitní centrum Mojská, z.s.
- Kvalifikační a personální agentura KaPA, o.p.s.
- Úřad práce KP Český Těšín

V průběhu tvorby 4. Komunitního plánu sociálních služeb města Český Těšín na léta 2017 – 2020 byly v rámci jednání pracovní skupiny vydefinovány dvě oblasti podpory, a to **oblast podpory rodin s dětmi** a **oblast podpory osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených**. Podrobnému popisu jsou věnovány samostatné kapitoly v druhé části dokumentu.

2.6 Pracovní skupina „Osoby se zdravotním znevýhodněním a senioři“

Účastníci pracovní skupiny

- Městský úřad Český Těšín, koordinátor komunitního plánování, oddělení sociálních věcí
- Městský úřad Český Těšín, odbor sociální
- Centrum sociálních služeb Český Těšín, příspěvková organizace
- Slezská diakonie
- Slezská diakonie, středisko EBEN-EZER Český Těšín
- Slezská diakonie, středisko LYDIE Český Těšín
- Slezská diakonie, středisko TABITA Český Těšín
- Slezská diakonie, středisko RÚT Český Těšín
- Slezská diakonie, Dobrovolnické centrum
- Slezská diakonie, středisko ARCHA Český Těšín
- Charita Český Těšín, Charitní dům pokojného stáří
- Charita Český Těšín, Charitní centrum pro seniory
- Charita Český Těšín, Charitní pečovatelská služba
- Charita Český Těšín, Charitní ošetrovatelská služba
- Nemocnice Český Těšín, a.s.
- Gerontocentrum ČČK
- Slezská Humanita, o.p.s., Domov pro seniory Slezské humanity
- Středisko rané péče SPRP Ostrava
- Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s., Raná péče pro Moravu a Slezsko
- Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s., Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Ostrava
- Obecně prospěšná společnost Sv. Josefa, o.p.s
- SPMP pobočný spolek Český Těšín
- Úřad práce KP Český Těšín
- Trianon, z.s.
- Senior domy Pohoda Český Těšín, a.s.
- Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé

V průběhu tvorby 4. Komunitního plánu sociálních služeb města Český Těšín na léta 2017 – 2020 byly v rámci jednání pracovní skupiny vydefinovány dvě oblasti podpory, a to **oblast podpory seniorů** a **oblast podpory osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním**. Podrobnému popisu jsou věnovány samostatné kapitoly v druhé části dokumentu.

3 Zdroje potřebné k plánování a zpracování dokumentu

Zdroje informací potřebné pro tvorbu dokumentu 4. KP

- Listina práv a svobod
- Ústava ČR
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení o sociálních službách

Zdroje na úrovni EU

- Evropská sociální charta
- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením
- Úmluva o právech dítěte

Zdroje na úrovni MPSV

- Národní strategie podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017
- Národní strategie ochrany práv dětí
- Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2015–2020
- Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020
- Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti
- Bílá kniha v sociálních službách
- Metodiky pro plánování sociálních služeb

Zdroje na úrovni Moravskoslezského kraje

- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020
- Programové prohlášení Rady Moravskoslezského kraje pro období 2013–2016
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020

Dílní navazující strategické dokumenty

- Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb)
- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na období 2014–2020
- Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2015–2020

Zdroje na úrovni města Český Těšín

- Strategický plán rozvoje města Český Těšín na léta 2012- 2016
- 3.Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín na léta 2014 – 2016
- Průvodce sociálními službami města Český Těšín 2015

Další zdroje informací:

- Informace Úřadu práce KP Český Těšín, Českého statistického úřadu
- SWOT analýzy sociálních služeb města Český Těšín
- Výstupy z procesu konzultací návrhu dokumentu 4. KP
- 4. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava

Odborná literatura a stávající legislativa

- Viz. příloha č. 3 a 4

4 Popis současné situace na území města

4.1 Základní informace

Český Těšín (polsky *Czeski Cieszyn*, německy *Tschechisch Teschen*, slezsky *Czeski Cieszyn*) se nachází na východě Česka ve Slezsku. Město vzniklo v roce 1920 rozhodnutím velvyslanců konference o rozdělení sporného území Těšínska mezi nově vznikající Československo a Polsko.

Po Jablunkovu a Třinci je třetím nejvýchodnějším městem celého Česka. Leží na levém, západním, břehu hraniční řeky Olše. Město se rozprostírá na ploše o výměře 3 381 ha a k 31. 12. 2015 zde žilo celkem 24 787 obyvatel. Hustota zalidnění tak dosahuje 733,3 obyv./km² a výrazně převyšuje průměrnou hustotu zalidnění České republiky, která činí 133,8 obyv./km². Český Těšín je jedním z nejvýznamnějších a nejfrekventovanějších hraničních přechodů do Polské republiky.

4.2 SO ORP Český Těšín

Správní obvod obce s rozšířenou působností Český Těšín (dále jen „SO ORP Český Těšín“) čítá dvě obce – město Český Těšín a obec Chotěbuz. Obec Chotěbuz není doposud zapojena do komunitního plánování města Český Těšín.

SO ORP Český Těšín je součástí Moravskoslezského kraje, okresu Karviná a nachází se v severovýchodní části České republiky, přičemž na své východní hranici tvořené řekou Olší bezprostředně sousedí s Polskou republikou, kdy na druhém břehu řeky Olše se nachází přílehlé polské město Cieszyn, se kterým tvořilo město Český Těšín před první světovou válkou jedno město. Severní hranici území tvoří správní obvod ORP Karviná, na západě pak sousedí s SO ORP Frýdek- Místek a Havířov a na jihu se SO ORP Třinec. Z hlediska rozlohy je tento SO nejmenším z celkem 22 SO obcí s rozšířenou působností na území Moravskoslezského kraje.

Tabulka č.1 Počet obyvatel v Moravskoslezském kraji, okrese Karviná a městě Český Těšín v letech 2010 – 2015 (stav k 31.12.)

území	rok					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Moravskoslezský kraj	1 243 220	1 230 613	1 226 602	1 221 832	1 217 676	1 213 311
okres Karviná	270 412	263 075	260 919	258 340	255 945	253 518
město Český Těšín	25 445	25 154	25 106	25 000	24 907	24 787

Zdroj: www.vbd.czso.cz

Vývoj počtu obyvatel

Změny v počtu obyvatel se v území odvíjí od přirozeného a mechanického pohybu osob, kdy přirozený pohyb obyvatel se vztahuje k počtu živě narozených a zemřelých. Mechanický pohyb je vyjádřen rozdílem přistěhovalých (imigrace) a vystěhovalých (emigrace) osob. Z rozdílu hodnot ukazatelů přirozeného a mechanického pohybu je vyvozován následně celkový přírůstek, respektive úbytek, v daném roce. V celém sledovaném období měl demografický vývoj v SO ORP Český Těšín, obdobně jako

v Moravskoslezském kraji, setrvale nepříznivý charakter, kdy i přes pozitivní přirozený přírůstek v letech 2007 – 2012 a v roce 2014 docházelo vlivem negativního migračního salda k průběžnému poklesu počtu obyvatel SO ORP.

Tabulka č.2 Pohyb obyvatelstva ve městě Český Těšín v letech 2005 – 2015

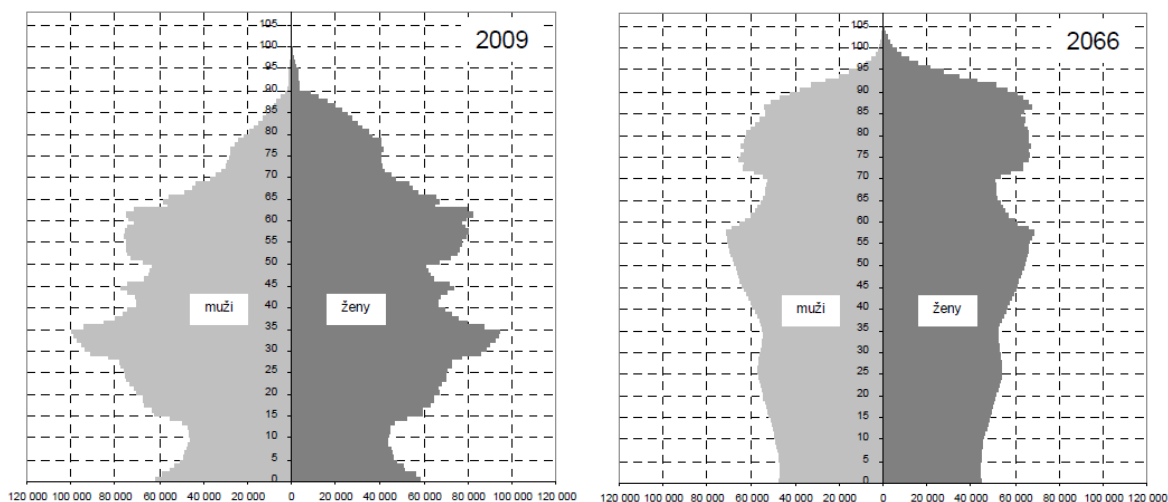
Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Při- stěhovalí	Vy- stěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2005	26 059	276	257	401	566	19	-165	-146	25 913
2006	25 913	251	269	448	563	-18	-115	-133	25 780
2007	25 780	252	248	413	564	4	-151	-147	25 633
2008	25 633	297	255	392	488	42	-96	-54	25 579
2009	25 579	295	258	362	479	37	-117	-80	25 499
2010	25 499	293	257	432	522	36	-90	-54	25 445
2011	25 225	259	231	437	536	28	-99	-71	25 154
2012	25 154	267	257	524	582	10	-58	-48	25 106
2013	25 106	233	271	480	538	-38	-68	-106	25 000
2014	25 000	250	248	509	604	2	-95	-93	24 907
2015	24 907	270	276	541	655	-6	-114	-120	24 787

Zdroj: www.vdb.czso.cz

Věková struktura obyvatelstva

Z globálního hlediska s ohledem na budoucí vývoj se bude věkové složení obyvatel vyrovnávat – bude klesat počet dětí a ekonomicky aktivních obyvatel a bude růst počet obyvatel v důchodovém věku – viz. následující grafy, které srovnávají věkové složení obyvatel v roce 2009 s odhadovaným věkovým složením v roce 2066.

Graf č.1 Složení obyvatel ČR dle věku v roce 2009 a odhad vývoje v roce 2066

Zdroj: ČSÚ (<http://www.czso.cz>)

Jak vyplývá z tabulky č.3, nejpočetnější skupinu na území SO ORP Český Těšín tvoří osoby v produktivním věku, tedy 15-64 let, od roku 2013 následují obyvatelé ve věku 65 let a výše a poté skupina obyvatel od 0 do 14-ti let. Veškerá statistická data jsou uvedena na webových stránkách Českého statistického úřadu – www.czso.cz.

Tabulka č.3 Počet obyvatel podle věku a pohlaví ve SO ORP Český Těšín v letech 2010 – 2015 (stav k 31.12.)

SO ORP Český Těšín	Počet obyvate celkem	z toho ženy	ve věku 0-14		ve věku 15-64		ve věku 65 a více let	
			celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
2010	25 445	13 120	3 739	1 875	18 277	9 153	3 429	2 092
2011	25 154	12 944	3 767	1 886	17 853	8 902	3 534	2 156
2012	25 106	12 928	3 796	1 915	17 621	8 785	3 689	2 228
2013	26 210	13 487	3 951	1 987	18 301	9 121	3 958	2 379
2014	26 179	13 494	4 004	2 017	18 058	9 040	4 090	2 437
2015	26 089	13 453	4 009	2 032	17 816	8 905	4 264	2 516

Zdroj: www.vdb.czso.cz

Věkovou strukturu obyvatelstva v regionu lze ve srovnání s dalšími územními celky vnímat jako příznivou, avšak i přesto je nezbytné zabývat se jednotlivými nepříznivými trendy souvisejícími se stárnutím populace a reagovat na ně v rámci komunitního plánování sociálních služeb.

4.3 Statistická data významná pro proces komunitního plánování

Přístup ke zdrojům společnosti je jedním z nejvýznamnějších faktorů sociálního fungování. Pokud se člověk ocitá v tíživé životní situaci, ztrácí přístup k těmto zdrojům a čelí hrozbě sociálního vyloučení. Ke zdrojům společnosti patří vzdělání, zaměstnání, bydlení, zdravotní péče a sociální ochrana. Sociálně vyloučení jsou odříznuti od institucí a služeb, sociálních sítí a vzdělávacích příležitostí. **Projevem sociálního vyloučení je tedy například dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách, život v prostorově vyloučených částech obcí, nízká kvalifikace, špatný zdravotní stav, rozpad rodin či ztráta sebeúcty. Hrozba sociálního vyloučení se týká průřezově všech oblastí podpory – rodin s dětmi, osob žijících rizikovým způsobem života, seniorů, osob zdravotně postižených a duševně nemocných.**

NEZAMĚSTNANOST

Jedním z nejzávažnějších společenských a ekonomických jevů je vysoká míra **nezaměstnanosti**. Znevýhodněné skupiny na trhu práce zahrnují především absolventy a mladistvé, občany se zdravotním postižením, občany do 25 let nebo nad 50 let věku, občany bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace, příslušníky etnických menšin, ženy s malými dětmi, osoby vracející se z výkonu trestu odnětí svobody a osoby dlouhodobě nezaměstnané. Nejvíce ohrožené jsou skupiny osob, u kterých dochází ke kumulaci různých znevýhodnění, jako např. mladiství s nízkou úrovní kvalifikace.

Tabulka č.4 Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob ve městě Český Těšín

Rok	Uchazeči o zaměstnání na ÚP	Podíl nezaměstnaných osob %		
		celkem %	Muži %	Ženy %
31.12.2014	1 694	9,21	8,48	9,95
31.12.2015	1 425	7,89	7,23	8,48

Zdroj: www.vdb.czso.cz

Tabulka č.5 Vývoj míry nezaměstnanosti v Českém Těšíně v porovnání s okresem, krajem a ČR

Rok	Město Český Těšín %	Okres Karviná %	Moravskoslezský kraj %	ČR %
31.12.2010	9,00	10,57	8,80	7,40
31.12.2011	8,09	9,92	8,31	6,77
31.12.2012	-	-	9,17	7,37
31.12.2013	-	- ¹	10,47	8,17
31.12.2014	9,05	12,05	9,80	7,46
31.12.2015	7,70	10,96	8,56	6,24

Zdroj: www.vbd.czso.cz

¹ - nesčítáno, změna počítačového systému

VÝPLATY SOCIÁLNÍCH DÁVEK

Při zpracování této části byly využity podklady vyplývající ze statistických výkazů MPSV za město Český Těšín ve spolupráci s Úřadem práce České republiky, Kontaktním pracovištěm Český Těšín. Z široké škály dávek sociálního systému jsou uvedeny data k příspěvku na péči, dávkách pomoci v hmotné nouzi, příspěvku na mobilitu a průkazům osob se zdravotním postižením.

Tabulka č.6 Příjemci příspěvku na péči v letech 2013 – 2015 v Českém Těšíně

Příspěvek na péči					
31.12.2013	Věk 0-18		Věk 18 - n		Celkem
Pohlaví	muži	ženy	muži	ženy	
Stupeň závislosti I	21	8	91	158	278
Stupeň závislosti II	13	5	86	143	247
Stupeň závislosti III	8	8	57	82	155
Stupeň závislosti IV	4	4	40	69	117
Celkem	46	25	274	452	797
31.12.2014	Věk 0-18		Věk 18 - n		Celkem
Pohlaví	muži	ženy	muži	ženy	
Stupeň závislosti I	20	8	89	159	276
Stupeň závislosti II	11	4	81	149	245
Stupeň závislosti III	7	9	57	89	162
Stupeň závislosti IV	3	4	37	65	109
Celkem	41	25	264	462	792
31.12.2015	Věk 0-18		Věk 18 - n		Celkem
Pohlaví	muži	ženy	muži	ženy	
Stupeň závislosti I	18	11	81	158	268
Stupeň závislosti II	10	2	82	151	245
Stupeň závislosti III	5	6	65	99	175
Stupeň závislosti IV	3	4	40	58	105
Celkem	36	23	268	466	793

Zdroj: ÚP ČR, KP ČT

Tabulka č.7 Počet vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi (PHN) v letech 2013 – 2015 v Českém Těšíně

Dávka PHN	PNZ	DNB	MOPZ	MOPU	MOPV	MOPN	MOPS	MOPD
31.12.2013	731	204	-	-	-	-	-	-
31.12.2014	653	198	-	-	243	18	8	12
31.12.2015	578	190	5	-	192	6	11	6

Zdroj: ÚP ČR, KP ČT

Použité zkratky:

PNZ	Príspevek na živobytí	MOPV	MOP z důvodu uhrazení nezbytných nákladů
DNB	Doplatek na bydlení	MOPN	MOP z důvodu uhrazení jednorázového výdaje
MOPZ	Mimořádná okamžitá pomoc (dále jen MOP) z důvodu hrozby újmy na zdraví	MOPS	MOP z důvodu nebezpečí sociálního vyloučení
MOPU	MOP z důvodu mimořádné události	MOPD	MOP z důvodu uhrazení nákladů dítěte a nezbytných činností SPO

K 31.12.2015 uplatňovalo příspěvek na mobilitu 431 občanů města. Ke stejnému datu vydal příslušný úřad práce celkem 703 průkazů osob se zdravotním postižením (OZP) a to:

- **214** TP: průkaz mimořádných výhod I. stupně (těžké postižení)
- **297** ZTP: průkaz mimořádných výhod II. stupně (zvláště těžké postižení)
- **192** ZTP/P: průkaz mimořádných výhod III. stupně (zvláště těžké postižení/průvodce)

DOMÁCNOSTI

Dalšími významnými relevantními údaji jsou informace o struktuře tzv. cenzových domácností. **Cenzová domácnost** - nejmenší kolektivita osob spjatá společným bydlením, společným hospodařením a většinou i příbuzenskými vztahy. Skladba domácností má významnou roli jak v rámci problematiky péče o nezletilé děti, tak v rámci problematiky zajištění péče o osoby se zdravotním znevýhodněním a seniory v domácím přirozeném prostředí.

Tabulka č.8 Hospodařící domácnosti podle typu (2011) v Českém Těšíně

Hospodařící domácnosti celkem			10 325	
v tom	tvořené jednou rodinou		6 413	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	2 879
			se závislými dětmi	2 135
		neúplné	bez závislých dětí	637
			se závislými dětmi	762
	tvořené 2 a více rodinami		144	
	domácnosti jednotlivců		3 362	
	vícečlenné nerodinné domácnosti		406	

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu 2011

4.4 Zjišťování potřeb v procesu komunitního plánování

Sociální služby se poskytují osobám, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci. Tíživou životní etapu nejsou schopni řešit vlastními silami a prostřednictvím běžných zdrojů pomoci. Jedním z hlavních cílů je podpora a pomoc při uspokojování individuálních potřeb. Nezbytné či žádoucí sociální služby jsou tedy takové, které vznikly na základě reálně zjištěných potřeb výše uvedených osob a závisí na situaci, ve které se člověk zrovna nachází. Uspokojování potřeb lidí a vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče je

nelehkou úlohou obce v samostatné působnosti, která je vymezena zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Rovněž zákon o sociálních službách obcím ukládá, mimo jiné, zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území.

V průběhu tvorby 4. Komunitního plánu sociálních služeb města Český Těšín na léta 2017-2020 přistoupili členové obou pracovních skupin komunitního plánování ke zjišťování potřeb prostřednictvím samotných poskytovatelů. Potřeby, které poskytovatelé stanovují na základě vlastních šetření prostřednictvím speciálních metod, byly reflektovány, diskutovány, vyhodnocovány a staly se podkladem při tvorbě SWOT analýz, viz. 2.část dokumentu.

Poskytovatelé sociálních služeb na území našeho města zjišťují individuální potřeby zejména prostřednictvím těchto metod:

- dotazník – anonymní dotazníkové šetření pro uživatele, pro jejich rodinné příslušníky, zaměstnance, studenty, praktikanty, odbornou veřejnost apod.
- rozhovor – vedení rozhovorů v rámci procesu individuálního plánování, v rámci zjišťování kvality poskytovaných služeb
- pozorování– sledování reakcí a chování uživatelů v reálných situacích při faktickém poskytování služby (využití zejména u osob nekomunikujících)
- sdílené informace v rámci dnů otevřených dveří, workshopů, seminářů apod.

Poskytovatelé služeb mají individuálně nastaven proces zjišťování potřeb - metody, četnost, zaměření. Evaluace je nedílnou součástí kvality poskytovaných sociálních služeb.

Pro komunitní plánování je velice důležité zjistit opravdové potřeby komunity. Pouze řešení reálných problémů vede k sociální změně. **V rámci jednání pracovních skupin vyvstala jednoznačně potřeba nastavení procesu zjišťování potřeb v průběhu nového plánovacího období. Je nezbytné vypracovat analýzu potřeb a zvolit metodu průběžného zjišťování potřeb.** V plánovacím období let 2017 – 2020 budou pravidelně realizovány Kulaté stoly - speciální metoda pro komunikaci s veřejností.

Analýza potřeb je analytickým postupem, který nás prostřednictvím vybraných výzkumných metod a technik vede k odhalení faktických potřeb. Sílící důraz na efektivitu a kvalitu sociálních služeb a jejich provázání s potřebami uživatelů služeb vytváří nesmírný prostor pro aplikaci analýzy potřeb. Dokáže zjistit potřeby a požadavky těch, jimž nabízíme nebo chceme nabízet sociální služby. Prostřednictvím analýzy potřeb můžeme zjistit, zda naše nabídka odpovídá potřebám uživatelů, nechat se inspirovat pro další zlepšení nebo analýzu využít jako základ pro designování zcela nových služeb. Potřeby se neustále vyvíjí a mění, pozměňují se také přístupy v sociální práci, samotné sociální služby, ale i rámce poskytovaných služeb – legislativní, právní, sociální. Tyto změny ovlivňují potřeby všech zúčastněných stran – uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb. Analýza potřeb má tudíž nezastupitelný význam v procesu komunitního plánování.

5 Stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit

Prostřednictvím sociálních služeb dle zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je poskytována podpora, péče a pomoc lidem v nepříznivé sociální situaci za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Sociální služby reagují na potřeby člověka v nepříznivé sociální situaci a zároveň reagují na nepříznivé sociální jevy, které se vyskytují v místě působnosti. Poskytovatelé v dané lokalitě pak tvoří tzv. „síť sociálních služeb“.

5.1 Stanovení sítě sociálních služeb

V Moravskoslezském kraji je proces stanovování sítě sociálních služeb dlouhodobý. Záměrem kraje je nastavovat a řídit síť sociálních služeb s ohledem na potřeby občanů v daném území a současně určit základní parametry pro účelné a efektivní financování sítě z veřejných zdrojů. V procesu stanovování sítě je nutné vyjednávání s obcemi o potřebnosti sociálních služeb, které budou pružně, efektivně, kvalitně a systémově reagovat na skutečně zjištěné potřeby občanů v daném území.

V průběhu tvorby 4. Komunitního plánu města Český Těšín na léta 2017-2020 vyvstala potřeba definování sociální sítě na území města, která bude vycházet z krajské sítě sociálních služeb a bude doplněna o navazující aktivity a doplňující činnosti.

Sociální služby jsou v síti uvedeny v parametrech:

- IČ
- název poskytovatele
- druh sociální služby
- identifikátor sociální služby
- forma služby
- cílová skupina služby
- kapacita služby
- status zařazení do sítě

Síť sociálních služeb města Český Těšín je zpracována do tří oblastí:

- Základní síť sociálních služeb
- Návazná síť souvisejících aktivit
- Krizové zajištění sítě sociálních služeb

Síť sociálních služeb města Český Těšín je uvedena v příloze č.1 tohoto dokumentu a zveřejněna na webových stránkách města - www.tesin.cz.

5.2 Základní síť sociálních služeb města Český Těšín

Z důvodu zajištění kontinuálního poskytování sociálních služeb na území našeho města je základní síť sociálních služeb města Český Těšín tvořena **registrovanými sociálními službami poskytovanými na území města, které jsou dlouhodobě financovány mimo jiné z finančních prostředků města. Od r. 2016 v rámci dotačního programu „Program pro poskytování účelových dotací z rozpočtu města Český Těšín – Podpora sociálních služeb pro r. 2016 a návazné dotační programy**. Dále jsou do základní sítě sociálních služeb zahrnuty služby sociální prevence v rámci individuálního projektu

Moravskoslezského kraje „Optimalizace služeb sociální prevence v Moravskoslezském kraji“ na základě Smlouvy o podpoře sociálních služeb v Moravskoslezském kraji, uzavřené mezi městem Český Těšín a Moravskoslezským krajem schválené usnesením Zastupitelstva města Český Těšín č. 256/8 ZM dne 18.06.2015. Rovněž sociální služby zahrnuté do návazného projektu Moravskoslezského kraje „Podpora služeb sociální prevence II“ na základě Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu města Český Těšín“ v letech 2017-2019 na tvorbu Fondu sociálních služeb, schváleno usnesením č. 435/12 ZM dne 19.09.2016.

Součástí základní sítě sociálních služeb jsou pouze registrované sociální služby (vedené v Registru poskytovatelů sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí), které poskytují své služby na území města Český Těšín a splňují následující kritéria:

- sociální služby mají veřejného zadavatele, jsou součástí procesu plánování na úrovni obce a reagují na aktuálně zjištěné potřeby v daném území
- na jejich financování se ve stanovené výši podílí město Český Těšín
- naplňují definované parametry kvality
- poskytují podporu, pomoc, péči a poradenství v definovaném rozsahu
- reagují na potřeby občanů na území celého města a aktivně řeší nepříznivou sociální situaci uživatelů sociálních služeb

Tabulka č.9 Přehled poskytovaných registrovaných sociálních služeb na území města Český Těšín pro dílčí oblasti podpory

Přehled poskytovaných sociálních služeb	Počet poskytovatelů daných služeb na území města pro oblast podpory			
	Rodiny s dětmi	Osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené	Senioři	Osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním
Druh služby				
Odborné sociální poradenství	2	2	2	1
Osobní asistence			3	3
Pečovatelská služba			2	2
Sociální rehabilitace	2	1	1	1
Sociálně aktivizační služby			1	1
Odlehčovací služby			2	1
Denní stacionáře				2
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				1
Domovy pro seniory			6	1
Domovy se zvláštním režimem			1	1
Chráněné bydlení				1
Sociálně terapeutické dílny				1
Sociální služby posk. ve zdrav. zařízeních ústavní péče			1	1
Raná péče				3
Azylové domy	1			
Nízkoprahová denní centra		1		
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1			
Terénní programy		2		
Noclehárny		1		
Služby následné péče		1		

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že většina poskytovaných registrovaných služeb je zaměřena na pomoc a podporu seniorům a osobám se zdravotním postižením. Odborné sociální poradenství a sociální rehabilitace se průřezově věnuje všem skupinám obyvatel, kteří se ocitli v tíživé životní situaci, ať již se jedná o oblast rodin s dětmi, osoby ohrožené sociálním vyloučením, osoby sociálně vyloučené, seniory, či osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním.

V rámci jednání pracovních skupin komunitního plánování byla na základě metodiky Moravskoslezského kraje vydefinována **kritéria pro vstup a výstup** nových sociálních služeb do základní sítě sociálních služeb města Český Těšín a postupy vedoucí pro vstup a výstup ze sítě.

5.2.1 Kritéria pro vstup nových sociálních služeb do základní sítě

- registrovaná služba, případně služba, která o registraci požádala
 - doloží rozhodnutí o registraci
- služba musí vycházet z procesu komunitního plánování ve městě Český Těšín
- nová služba musí být poskytována v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- služba reaguje na nedostatečné pokrytí dané sociální služby v území,
- služba musí vycházet ze skutečných potřeb identifikovaných na území města
 - doloží potřebnost služby, např. z pohledu cílové skupiny, spolupracujících subjektů, z pohledu poskytovatele
- služba musí prokázat svou stabilitu, odbornost a kvalitu
 - doloží např. výroční zprávu, zprávu inspekce kvality služeb, monitoring, veřejnoprávní kontroly
- služba musí vycházet ze znalosti dané lokality

5.2.2 Postup pro vstup do základní sítě sociálních služeb města Český Těšín

- vstup do sítě bude projednán v rámci jednání pracovních skupin, kde služba doloží výše uvedená kritéria společně s vizí poskytování dané služby
- členové pracovní skupiny na základě hlasování projeví stanovisko k zařazení do sítě
- zařazení do sítě bude projednáno v řídicí skupině a podléhá schválení v orgánech města (rada města)
- postup pro vstup do základní sítě sociálních služeb je stanoven tímto komunitním plánem na základě schválení dokumentu orgány města

Po splnění všech výše uvedených podmínek, je k sociální službě přistupováno jako ke službě začleněné do stanovené sítě sociálních služeb. Pokud jsou splněny výše uvedené podmínky, má poskytovatel možnost žádat podporu dle **Programu pro poskytování účelových dotací z rozpočtu města Český Těšín**.

Mezi služby sítě patří ty, které splňují výše uvedené podmínky, nebo jsou financovány prostřednictvím Individuálních projektů Moravskoslezského kraje.

5.2.3 Kritéria pro výstup sociálních služeb ze základní sítě

- ztráta oprávnění k poskytování sociální služby
- zánik poskytovatele sociální služby

- zánik potřeby identifikovaný ze strany zadavatelů
- zjištění zásadního porušení pravidel pro poskytování sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- nesplnění podmínky povinného spolufinancování ze strany poskytovatele
- sociální služby nevyužívají obyvatelé města
- dlouhodobý nezájem o spolupráci v rámci komunitního plánování a neúčast na jednání pracovních skupin
- rozhodnutí poskytovatele sociální služby o výstupu ze sítě

5.2.4 Postup při výstupu ze základní sítě sociálních služeb města Český Těšín

- výstup ze sítě bude na základě podnětu zadavatele, poskytovatele nebo uživatele projednán v rámci jednání pracovních skupin, kde budou doložena výše uvedená kritéria
- členové pracovní skupiny na základě hlasování projeví stanovisko k výstupu ze sítě
- výstup ze sítě bude projednán v řídicí skupině a schválen radou města
- postup pro výstup ze základní sítě sociálních služeb je stanoven tímto komunitním plánem na základě schválení dokumentu orgány města
- pokud se poskytovatel sám rozhodne vystoupit se sítě, tuto skutečnost sdělí v rámci jednání pracovní skupiny, výstup neprobíhá dle výše uvedeného postupu, služba bude ze sítě vyřazena v rámci aktualizace sítě

5.3 Návazná síť souvisejících aktivit na území města Český Těšín

Související aktivity zahrnují nabídku podpůrných činností, které nejsou sociální službou dle zákona, ale síť sociálních služeb vhodně doplňují. Mají zejména preventivní charakter. Pomoc a podpora osobám v nepříznivé sociální situaci se stává realizací těchto aktivit komplexnější a úplnou. **Tyto aktivity a činnosti mají status návazné sítě.**

Poskytovateli souvisejících aktivit pro občany města Český Těšín jsou téměř výlučně nestátní neziskové organizace, dále pak úřad a jimi zřízené organizace.

Tabulka č.10 Výběr návazných aktivit a souvisejících činností na území města ČT pro dílčí oblasti podpory

Přehled poskytovaných činností druh činnosti	Počet poskytovatelů návazných činností na území města pro oblast podpory			
	Rodiny s dětmi	Osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené	Senioři	Osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním
Ošetrovatelské služby			1	1
Zdravotní a podpůrné služby	1		1	1
Půjčovna kompenzačních pomůcek			3	3
Malometrážní byty	1	1	1	1
Klub seniorů			1	1
Práce s komunitou sídliště	2			
Organizace pověřené k výkonu sociálně-právní ochrany dětí	2			
Dobrovolnictví	4	2	4	4

Zdroj: Vlastní zpracování

Související aktivity jsou nejčastěji zaměřeny na oblast volného času, vzdělávání a jiné činnosti, jako jsou poradenství a prevence, pohybové aktivity či rehabilitace k udržení a zlepšení zdravotního stavu, probační, resocializační a aktivizační programy, pobytové akce aj. Jedná se o aktivity fakultativní, tudíž nenárokové. Významnou oblastí, na kterou se poskytovatelé souvisejících aktivit zaměřují, je dobrovolnictví a činnost svépomocných skupin. Aktivity také zahrnují činnosti, které směřují k zaměstnávání sociálně ohrožených skupin obyvatelstva a činnosti napomáhající k získání či udržení vlastního bydlení. V příloze č. 2 jsou uvedena zařízení pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže.

V současné době jsou zařazeny do návazné sítě ty související aktivity a činnosti, které nejsou v základní síti a jejichž zástupci jsou členy pracovních skupin a podílejí se aktivně na komunitním plánování ve městě Český Těšín. Kritéria pro vstup a výstup z návazné sítě souvisejících aktivit budou zpracovány v období platnosti komunitního plánu za metodické podpory MSK.

5.4 Krizové zajištění sítě sociálních služeb

Krizové zajištění sítě sociálních služeb je nástrojem pro udržení nezbytně nutného rozsahu fungování služeb a aktivit v případě, kdy je objem finančních prostředků určených pro financování sítě nedostatečný. **Tyto služby mají status základní sociální sítě a současně krizové sociální sítě.**

Součástí krizového zajištění budou v případě realizace registrované sociální služby s působností ve městě Český Těšín, obdobně jako v Moravskoslezském kraji, které splňují registrační podmínky a následující kritéria:

- sociální služby mají veřejného zadavatele, jsou součástí procesu plánování na úrovni obce a reagují na aktuálně zjištěné potřeby v daném území
- na jejich financování se ve stanovené výši podílí město Český Těšín
- **uspokojují potřeby občanů, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci vyžadující převážně nepřetržitou pomoc a péči jiné osoby při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu**
- **uspokojují potřeby občanů, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci, kdy v důsledku neposkytnutí podpory a péče by tito byli ohroženi na životě**
- **poskytují podporu a péči rodinám s nezletilými dětmi, které jsou ohroženy krizovou situací a nepříznivou sociální situací, která by měla za následek odebrání dítěte z rodinného prostředí (nebo se v těchto situacích již nacházejí)**

V situaci, kdy není zajištěn dostatečný objem finančních prostředků pro fungování základní sítě sociálních služeb, jsou sociální služby podpořeny do té míry, aby bylo možné zajistit výkon základních činností v nezbytném rozsahu. **Kritéria pro vstup a výstup do krizové sítě budou rovněž zpracovány v období platnosti komunitního plánu za metodické podpory MSK.**

5.5 Proces schvalování a aktualizace sítě sociálních služeb města Český Těšín

Pro udržení aktuální a flexibilní sítě, která reaguje na aktuálně se měnící potřebnost v území, je nutné síť průběžně aktualizovat. **O změnách v Síti sociálních služeb města Český Těšín rozhodují orgány města a to na základě doporučení komisi rady města po projednání v rámci pracovních skupin komunitního plánování.**

6 Klíčové oblasti

Na jednáních pracovních skupin byly definovány 4 klíčové oblasti:

- Základní garantované sociální služby
- Návazné a fakultativní činnosti
- Informovanost a spolupráce
- Řízení

Tyto klíčové oblasti jsou stanoveny pro všechny čtyři oblasti podpory:

- Rodiny s dětmi
- Osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby sociálně vyloučené
- Senioři
- Osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním

Každá z výše uvedených oblastí podpory má stanoveny dané čtyři klíčové oblasti. Priority klíčových oblastí jsou pro jednotlivé oblasti podpory popsány v 2. části dokumentu.

Klíčové oblasti jsou oblasti vnitřně souvisejících problémů, jejichž řešení je důležité pro dlouhodobý rozvoj a vyžaduje soustředěnou pozornost. Klíčové oblasti jsou provázány a vzájemně se ovlivňují. Cíle, které jsou stanoveny pro jednu klíčovou oblast, zároveň působí a ovlivňují cíle v dalších klíčových oblastech.

Pro každou z uvedených klíčových oblastí byly stanoveny strategické cíle, ke kterým jsou přiřazeny tzv. indikátory (ukazatele). Indikátory vymezují okruh sledovaných hodnot, na jejichž základě je možno posoudit průběžné plnění jednotlivých cílů a umožňují popisovat určitý jev kontinuálním sledováním, zaznamenáváním a vyhodnocováním. Indikátory byly stanoveny s ohledem na jejich reálnou měřitelnost a dosažitelnost sledovaných dat. Souvisí s kritérii pro vstup a výstup do sítě sociálních služeb a rovněž hrají významnou roli v rámci monitoringu a procesu vyhodnocování komunitního plánu.

V rámci jednání jednotlivých pracovních skupin byla identifikována **společná témata**, která lze označit jako přesahová a zájem na jejich řešení je společný napříč všemi oblastmi podpory.

Rozdělení klíčových oblastí

- Základní garantované sociální služby
- Návazné a fakultativní činnosti
- Informovanost a spolupráce
- Řízení

6.1 Základní garantované služby

Poskytování sociálních služeb je legislativně zakotveno v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění. Obecně lze říci, že se jedná o služby zajišťující pomoc a podporu lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci a nemohou žít způsobem v naší společnosti považovaným za běžný. **Výchozí prioritou pro plánované období je optimalizace stávajících sociálních služeb pro občany města.**

Základní garantované služby mají v rámci Sítě sociálních služeb města Český Těšín status základní sítě.

Strategický cíl pro klíčovou oblast ZÁKLADNÍ GARANTOVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY:

Zajistit síť sociálních služeb, která adekvátně reaguje na potřeby občanů a požadavky společnosti.

Indikátory:

V jednotlivých oblastech podpory

- Kapacita podporovaných služeb
- Počet podporovaných služeb
- Objem vynaložených finančních prostředků z rozpočtu města
- Celkový objem finančních prostředků na zajištění sociálních služeb
- Počet uživatelů sociálních služeb
- Počet zaměstnanců pracujících v sociálních službách (fyzicky, přepočtem)
- Změny kapacit

Hlavním úkolem města Český Těšín jako zadavatele sociálních služeb je zajistit dostatek dostupných a kvalitních sociálních služeb pro občany. V oblasti sociálních služeb je záměrem poskytovat a podporovat takové služby, které jsou potřebné, kvalitní a efektivní.

Výchozí prioritou plánovaného období 2017 - 2020 je optimalizace, kvalita a rozsah poskytovaných sociálních služeb pro občany města Český Těšín. Podporovány budou zejména služby, které umožňují lidem setrvat co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Bude podporován rozvoj terénních a ambulantních sociálních služeb. Navyšování kapacit pobytových sociálních služeb bude podporováno na základě ověřených potřeb osob v nepříznivé životní situaci, které nelze řešit obvyklým způsobem (vlastními silami, pomocí rodiny, terénními sociálními službami apod.).

Navyšování kapacit všech stávajících sociálních služeb bude vycházet z prokázané potřeby a zajištění finančních zdrojů zejména s ohledem na dlouhodobou udržitelnost budoucího provozu služeb.

6.2 Návazné a fakultativní činnosti

Návazné a fakultativní činnosti doplňují síť základních garantovaných služeb. Jedná se o související aktivity zahrnující nabídku podpůrných činností, které nejsou sociální službou dle zákona a nejsou nárokové. Předcházejí, doplňují nebo navazují na využívání sociálních služeb. Bez realizace těchto aktivit by pomoc a podpora osobám v nepříznivé sociální situaci byla neúplná. Návazné a fakultativní činnosti mají zejména preventivní charakter. Do této klíčové oblasti zařazujeme činnosti směřující zejména k podpoře:

- sociálně preventivních aktivit,
- dobrovolnictví,
- vytváření podmínek a vyrovnávání příležitostí pro osoby s handicapem,
- svépomocných skupin.

Návazné a fakultativní činnosti mají v rámci Sítě sociálních služeb města Český Těšín status návazné sítě.

Strategický cíl pro klíčovou oblast NÁVAZNÉ A FAKULTATIVNÍ ČINNOSTI:

Zajistit návazné a fakultativní činnosti, které doplňují síť sociálních služeb, a přispívají k sociálnímu začleňování a zabraňují sociálnímu vyloučení.

Indikátory:

V jednotlivých oblastech podpory

- Počet podporovaných aktivit
- Objem vynaložených finančních prostředků z rozpočtu města
- Celkový objem finančních prostředků na zajištění aktivit
- Počet účastníků
- Počet zaměstnanců realizujících aktivity

Nejpálčivějším **společným tématem** této klíčové oblasti je otázka bydlení a pracovních příležitostí, zaměstnávání sociálně nebo zdravotně znevýhodněných občanů. V rámci zkvalitňování péče lze vnímat jako jednu z cest podporu pečujícím osobám a dobrovolnické činnosti. Mezi další činnosti, které budou i nadále v popředí zájmu, patří sociálně preventivní aktivity, neméně důležitá je rovněž podpora svépomocných skupin.

Bydlení

Zajištění adekvátního bydlení je jedním z nejtěživějších problémů všech cílových skupin. V rámci komunitního plánování jsou diskutovány možnosti bydlení ve městě Český Těšín a případné změny v souvislosti s připravovaným zákonem o sociálním bydlení. Nadále se počítá s rozšiřováním aktivit směřujících k prevenci ztráty bydlení, s podporou výkonu sociální práce s občany města v rámci zajištění optimálního bydlení.

Zaměstnávání

Možnost zajištění pracovního uplatnění osob ohrožených sociálním vyloučením, osob sociálně vyloučených a lidí se zdravotním postižením je dlouhodobým cílem obou pracovních skupin komunitního plánování v Českém Těšíně. Aktivity a činnosti, které směřují k udržení zaměstnání ohrožených cílových skupin budou prioritou i v nadcházejícím období, rovněž tak vytváření podmínek pro zaměstnávání znevýhodněných osob a zlepšení spolupráce se zainteresovanými subjekty (zejména s Úřadem práce ČR, s potencionálními zaměstnavateli aj.).

Dobrovolnictví

Dobrovolnická činnost vhodně doplňuje nabídku sociálních služeb, pomáhá zkvalitnit poskytované sociální služby a současně šetří kapacitu jejich pracovníků. Dobrovolnictví je vědomá, svobodně zvolená činnost ve prospěch druhých, která je poskytována bezplatně. V nadcházejícím období bude podporována a rozvíjena realizace dobrovolnických programů se zaměřením hlavně na pomoc při práci se seniory, lidmi se zdravotním postižením, při činnostech s dětmi a mládeží, s lidmi, kteří jsou sociálně vyloučení a při péči o lidi nevyлéčitelně nemocné.

Podpora pečujících osob

Rodina obvykle zajišťuje péči o seniory, děti a dospělé se zdravotním postižením. Péče o osobu blízkou je však velmi náročná, a to jak sociálně, tak finančně. Prostřednictvím

zvýšené pomoci pečujícím osobám (zvýšením kompetencí k poskytování péče, zvýšením informovanosti o možnostech této pomoci a rozšíření nabídky odlehčovacích aktivit) bude usilováno o zlepšení situace pečujících s cílem umožnit lidem odkázaným na péči setrvat co nejdéle v domácím prostředí.

Podpora svépomocných skupin

Cílem je umožnit lidem sdílet stejnou zkušenost v bezpečném prostředí, poskytnout prostor pro setkávání s jinými „laickými“ pečovateli a odborníky.

6.3 Informovanost a spolupráce

Stejně důležité jako samotné poskytování sociálních služeb a souvisejících aktivit je informovanost cílových skupin, odborníků i veřejnosti o nabízených sociálních službách, návazných a fakultativních činnostech a možnostech jejich využití. Do této klíčové oblasti zařazujeme činnosti směřující zejména k podpoře:

- propagace a informovanosti o sociální oblasti,
- spolupráce mezi poskytovateli a pracovními skupinami navzájem, mezioborové spolupráce,
- spolupráce s orgány veřejné správy,
- mezinárodní spolupráce,
- spolupráce s podnikatelským sektorem.

Strategické cíle pro klíčovou oblast INFORMOVANOST A SPOLUPRÁCE:

Zajistit informovanost o sociální oblasti a spolupráci se zainteresovanými subjekty.

Indikátory:

- Počet realizovaných akcí
- Objem finančních prostředků vynaložených na jednotlivé akce
- Počet účastníků akcí
- Počet jednání mezi zainteresovanými subjekty

Společná témata v této oblasti vyplývají z předchozích textů. Jedním ze základních a dlouhodobých cílů komunitního plánování v Českém Těšíně je zvýšení informovanosti odborné i laické veřejnosti o možnostech nabídky podpory a pomoci v sociální oblasti. Efektivní komunikace a výměna informací mezi jednotlivými pracovními skupinami a poskytovateli sociálních služeb a souvisejících aktivit je nezbytná ke zvýšení efektivity poskytované péče o občany města. V souvislosti s otázkami bydlení a zaměstnávání je nutné zachovat či případně rozvinout spolupráci s Úřadem práce ČR, potencionálními zaměstnavateli. Meziresortní spolupráce je aktuálním tématem i pro nadcházející období.

Meziresortní spolupráce

Účinná a efektivní podpora uživatelů sociálních služeb často závisí na komplexním propojení činností, které poskytují různé resorty. Zlepšení přenosu informací, aktivní spolupráce a systematický postup při řešení nepříznivé sociální situace uživatelů je výzvou i pro realizaci 4. KP a všechny zastoupené odbornosti (zejména zdravotnictví, školství a sociální oblast). Prohloubení meziresortní spolupráce je jedním z dílčích cílů komunitního plánování v Českém Těšíně.

Spolupráce s Úřadem práce ČR

Zachování či případné rozvinutí spolupráce s Úřadem práce ČR (ÚP) patří mezi aktuální témata pro realizaci cílů a opatření 4. KP. Významným nástrojem pro zvyšování kvality poskytování sociálních služeb, který má ÚP ve své gesci, je inspekce poskytování sociálních služeb. V rámci agend, které spravuje ÚP, patří dávkové systémy státní sociální podpory, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pěstounské péče a také nástroje k vytváření aktivní politiky zaměstnanosti. Všechny tyto agendy a činnosti významně ovlivňují poskytování sociálních služeb a souvisejících aktivit. V rámci komunitního plánování probíhá spolupráce se zástupci krajské pobočky Úřadu práce ČR v Českém Těšíně.

Spolupráce s Moravskoslezským krajem

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů zavedl pro kraje povinnost podle § 95 písm. d) a pro obce možnost dle § 94 písm. d) zpracovávat střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. Spolupráce se zástupci Moravskoslezského kraje je v kontextu zákona nezbytná. Spolupráce se zástupci Moravskoslezského kraje na přípravě strategických prováděcích dokumentů pro sociální oblast a při nastavování budoucích individuálních projektů bude nadále pokračovat. V souvislosti s přechodem financování sociálních služeb z MPSV na kraje se prohloubila spolupráce se zástupci Moravskoslezského kraje i v této oblasti.

6.4 Řízení

Pro stabilizaci a rozvoj sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit na úrovni města je řízený proces plánování nezbytný. V řízení se prolíná jak koordinační, garanční, tak metodická činnost, rozhodování a schvalování jednotlivých kroků. Do této klíčové oblasti spadají kroky a činnosti směřující k:

- zajištění realizace procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- zajištění přímé či nepřímé podpory ze strany města Český Těšín,
- zajištění průběžného monitorování realizace jednotlivých opatření a jejich vyhodnocování.

Strategické cíle pro klíčovou oblast ŘÍZENÍ:

Zajistit financování sociálních služeb z prostředků města Český Těšín, zajistit realizaci a financování procesu plánování a provádět hodnocení.

Indikátory:

- Objem vynaložených finančních prostředků
- Počet uzavřených smluv
- Počet jednání pracovních skupin a řídicí skupiny
- Počet členů v organizační struktuře KP
- Počet vytvořených dokumentů (např. vyhodnocení komunitního plánu)
- Počet uskutečněných monitorovacích návštěv
- Počet vytvořených/aktualizovaných metodik, manuálů
- Zpracované podklady pro orgány města

Zajištění realizace procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit

Plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit je na úrovni města nezbytné pro jejich udržení a rozvoj. Jedná se o dlouhodobý a cyklický proces, kterému je potřeba věnovat náležitou pozornost z hlediska jeho řízení, fungování organizační struktury komunitního plánování v Českém Těšíně. Pracovní skupiny komunitního plánování se schází pravidelně, v rámci jednání pracovních skupin jsou předávány informace o změnách, diskutována aktuální témata, je vyhodnocován aktuální komunitní plán města.

Zajištění přímé či nepřímé podpory ze strany města Český Těšín

Nezbytným předpokladem pro realizaci jednotlivých cílů a opatření, čímž i vytvoření stabilního prostředí, je zajištění optimálního množství finančních prostředků na provoz sociálních služeb a souvisejících aktivit. Systém financování je založen na vícezdrojovém principu. Nepřímá podpora poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit a podpory při získávání externích zdrojů financování je nedílnou součástí uplatňování reálné sociální politiky města.

Průběžné vyhodnocování realizace jednotlivých opatření

Zajištění objektivních informací o průběhu realizace sociálních služeb a souvisejících aktivit je důležité nejen pro zadavatele (soulad s popsáním způsobem zajišťování péče a praktickou realizací, plnění podmínek sjednaných ve smlouvě o dotaci apod.), ale také pro jednotlivé pracovní skupiny. Získané informace jsou důležitým podkladem při vyhodnocování naplňování vytčených cílů a opatření aktuálního komunitního plánu a také pro rozhodování o přidělení finančních prostředků v dotačním řízení z rozpočtu města.

V průběhu tvorby dokumentu, vyvstala potřeba aktualizace základní listiny a jednacích řádů. Dále je nezbytné stanovit kritéria pro vstup a výstup do Návazné sítě souvisejících aktivit, stanovit podmínky pro krizové zajištění sítě. V rámci odborných konzultací za účasti metodické podpory MSK byla definována potřeba podpory pružnosti procesu komunitního plánování na území města. Výše uvedené kroky budou realizovány v průběhu prvního roku plánovacího období za metodické podpory MSK. Realizace bude reflektována v rámci dílčího vyhodnocení plnění závazných cílů a opatření.

7 Financování sociálních služeb a souvisejících aktivit

System financování sociálních služeb je v České republice založen na vícezdrojovém principu. Nejvýznamnějšími zdroji jsou dotace z veřejných rozpočtů (stát, obce), úhrady od uživatelů u zpoplatněných služeb, úhrady od zdravotních pojišťoven za vykázané zdravotní výkony v případě poskytování zdravotní péče, finanční příspěvky úřadu práce pro zaměstnance, finance z nadací, fondů, sbírek, sponzorů, ze strukturálních fondů EU. Do systému financování také významně vstupuje příspěvek na péči u pobytových sociálních služeb. Občané závislí na pomoci druhé osoby ho dostávají k zajištění nezbytné pomoci. Zákon o sociálních službách rozlišuje sociální služby za plnou nebo částečnou úhradu a bez úhrady.

7.1 Financování sociálních služeb ve městě Český Těšín

Ze zákona o sociálních službách vyplývá obci povinnost zjišťovat dostupnost informací o sociálních službách, potřebách občanů a sociálních službách na svém území. Město Český Těšín komunitně plánuje již od roku 2004 a stanovuje městské priority na základě zjištěných potřeb občanů. Spolupracuje s krajem na přípravě a realizaci krajského střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb. Ačkoli není obcím zákonem stanovena povinnost podílet se na úhradě provozních nákladů sociálních služeb, město Český Těšín dlouhodobě poskytuje ze svého rozpočtu účelové dotace organizacím poskytujícím sociální služby a související aktivity prostřednictvím dotačního řízení.

Tabulka č.11 Finanční dotace města Český Těšín na financování sociálních služeb

Subjekt	Dotace města Český Těšín poskytovatelům sociálních služeb v tis. Kč							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gerontocentrum ČČK	1 000	900	810	400	400	400	400	400
Slezská diakonie	2 600	2 340	1 989	1 450	1 450	1 450	1 160	1 130
v rámci IP MSK v letech 2015-2016							1 326	1 301
Slezská Humanita, o. p. s.	500	450	405	400	400	400	400	400
Charita Český Těšín	1 700	1 350	1 350	1 200	1 200	1 200	1 150	1 200
v rámci IP MSK v letech 2015-2016							381	477
AVE, z.s.	550	495	545	700	400	600	469	300
v rámci IP MSK v letech 2015-2016							159	159
Modrý kříž v České republice	200	180	250	250	250	300	300	350
Renarkon						13	50	50
CELKEM	6 550	5 715	5 349	4 400	4 100	4 363	5 795	5 767
z toho v rámci IP MSK v letech 2013 – 2016							1 866	1 937

Zdroj: Finanční odbor

Tabulka č.12 Finanční dotace města Český Těšín na financování sociálních služeb dle jednotlivých druhů služeb za léta 2014, 2015, 2016

Druh sociální služby	Poskytovatel	2014		2015		2016	
		Kč	Celkem	Kč	Celkem	Kč	Celkem
odborné sociální poradenství	Charita ČT	45 000	195 000	130 000	280 000	117 600	267 600
	Modrý kříž v ČR	150 000		150 000		150 000	
osobní asistence	Charita ČT	179 000	209 000	180 000	215 000	180 000	215 000
	Slezská diakonie	30 000		35 000		35 000	
pečovatelská služba	Charita ČT	458 000	458 000	410 000	410 000	442 000	442 000
odlehčovací služby	Slezská diakonie	30 000	30 000	35 000	35 000	35 000	35 000
denní stacionáře	Slezská diakonie	290 000	570 000	260 000	520 000	260 000	520 000
	Slezská diakonie	280 000		260 000		260 000	
domovy pro osoby se zdravotním postižením	Slezská diakonie	290 000	290 000	260 000	260 000	210 000	210 000
domovy pro seniory	Charita ČT	210 000	1 020 000	100 000	900 000	148 000	948 000
	Gerontocentrum ČČK	400 000		400 000		400 000	
	Slezská Humanita o.p.s.	400 000		400 000		400 000	
	O.p.s. Svatého Josefa	10 000		0		0	
domovy se zvláštním režimem	Seniordomy Pohoda Český Těšín, a. s.	0	0	0	0	0	0
chráněné bydlení	Slezská diakonie	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
raná péče	Slezská diakonie	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
azylové domy	Charita ČT			0	0	0	0
nízkoprahová denní centra	Slezská diakonie	110 000	110 000	0	0	0	0
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	AVE, z.s.	400 000	400 000	468 900	468 900	300 000	300 000
Noclehárny	Slezská diakonie	160 000	160 000	130 000	130 000	130 000	130 000
služby následné péče	Modrý kříž v ČR	150 000	150 000	150 000	150 000	200 000	200 000
s.a.s. pro seniory a OZP	Charita ČT	235 000	235 000	250 000	250 000	230 400	230 400
sociálně terapeutické dílny	Slezská diakonie	100 000	100 000	0	0	0	0
terénní programy	Slezská diakonie	20 000	32 500	40 000	90 000	60 000	110 000
	Renarkon	12 500		50 000		50 000	
sociální rehabilitace	Charita ČT	73 000	93 000	80 000	100 000	82 000	102 000
	Slezská diakonie	20 000		20 000		20 000	
celkem		4 172 500	4 172 500	3 928 900	3 928 900	3 830 000	3 830 000

Zdroj: Smlouvy o poskytnutí dotace v letech 2014 – 2016 včetně schválených dodatků

Tabulka č.13 *Financování sociálních služeb městem Český Těšín v rámci IP MSK Smlouvy o podpoře sociálních služeb v Moravskoslezském kraji spolupodílet se v letech 2015 – 2016 na podpoře vybraných sociálních služeb*

Druh sociální služby	Poskytovatel	2015	2016
azylové domy	Charita ČT	381 401	477 251
nízkoprahová denní centra	Slezská diakonie	374 409	411 759
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	AVE, z.s.	158 550	158 550
sociálně terapeutické dílny	Slezská diakonie	951 517	889 417
celkem požadováno		1 865 877	1 936 977
závazek města Český Těšín		3 223 079	3 223 079

Zdroj: Smlouva o podpoře sociálních služeb v Moravskoslezském kraji spolupodílet se v letech 2015 – 2016 na podpoře vybraných sociálních služeb, Výzva MSK k poskytnutí dotace ze dne 09.03.2015

Sociální služby a návazné aktivity poskytuje rovněž na území našeho města Centrum sociálních služeb Český Těšín. Jedná se o příspěvkovou organizaci města.

Tabulka č. 14 *Financování Centra sociálních služeb Český Těšín – příspěvková organizace města*

rok	2012	2013	2014	2015	2016
Centrum sociálních služeb Český Těšín, příspěvková organizace	8 581 000	8 110 000	6 856 000	7 606 000	7 280 000

Zdroj: vlastní zpracování

Pro komplexní přehled sociálních služeb na území města uvádíme v následující tabulce sociální služby, které dosud nebyly městem finančně podporovány.

Tabulka č.15 *Sociální služby na území města Český Těšín dosud finančně nepodporované*

Druh sociální služby	Poskytovatel
domovy pro seniory	Senior domy Pohoda Český Těšín, a. s.
domovy se zvláštním režimem	Senior domy Pohoda Český Těšín, a. s.
sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	Nemocnice Český Těšín, a. s.
odborné sociální poradenství	Centrum psychologické pomoci, příspěvková organizace
chráněné bydlení	Domov Jistoty, příspěvková organizace

Zdroj: vlastní zpracování

Obecné principy financování sociálních služeb z rozpočtu města Český Těšín

- **financovat** služby, které jsou poskytovány na základě zjištěných potřeb občanů města a v souladu s prioritami komunitního plánu s ohledem na jejich efektivitu a hospodárnost

- **prioritně budou financovat služby zařazené do základní sítě sociálních služeb**
- nezbytným předpokladem pro financování stávajících a rozvoje nových sociálních služeb je dostatečná alokace finančních prostředků z rozpočtu města
- v případě poklesu objemu finančních prostředků z rozpočtu města budou přednostně podporovány služby pro cílové skupiny osob, které jsou odkázány na pomoc druhé osoby a svou situaci nemohou nebo nedokážou řešit vlastními silami; dále takové služby, kdy by omezení nebo zrušení provozu znamenalo pro cílové skupiny osob ohrožení zdraví či jejich života
- žádá-li poskytovatel o finanční prostředky na nové sociální služby nebo navýšené kapacity stávajících sociálních služeb je nezbytné projednání potřeby služby se zástupci obce a kraje, doložení plánovaných zdrojů financování včetně nástinu dlouhodobé udržitelnosti služby
- město Český Těšín bude podporovat takové investiční projekty, které jsou v souladu s aktuálními strategickými prioritami města v sociální oblasti
- stanovení minimální míry spoluúčasti města Český Těšín na financování nových kapacit sociálních služeb se bude primárně odvíjet od disponibilních prostředků z rozpočtu města určených pro sociální oblast, přičemž procentuální míra spoluúčasti činí 30% uznatelných nákladů

7.2 Dotační řízení

Město Český Těšín vyhláší dlouhodobě dotační řízení pro oblast sociálních služeb pro své občany. Pravidla dotačního řízení jsou upravena v dokumentu Program pro poskytování účelových dotací z rozpočtu města Český Těšín – Podpora sociálních služeb pro daný rok a Podpora projektů zaměřených na oblast kulturně-vzdělávací, uměleckou, sociální, zdravotní, prevence kriminality, sportovní a jinou pro daný rok. Rozsáhlé související aktivity jsou dosud zpravidla podporovány formou individuálních dotací.

Účelem dotačních programů je finanční podpora sociálních služeb a návazných aktivit realizovaných na území města Český Těšín a stanovení jednotných závazných podmínek pro žadatele a příjemce veřejné finanční podpory v oblasti sociálních služeb jako doplňkového zdroje financování jejich činnosti.

V dokumentu jsou blíže specifikovány tyto oblasti:

- vyhlášovatel dotačního programu
- účel dotačního programu
- důvod podpory
- **předpokládaný** celkový objem peněžních prostředků vyčleněných v rozpočtu na podporu stanoveného účelu
- vymezení okruhu způsobilých žadatelů
- podmínky pro poskytnutí dotace
- předkládání žádosti o dotaci
- vyhodnocení žádostí o dotaci – podmínky a průběh
- závěrečné vyúčtování
- kontrola a sankční ujednání

Součástí dokumentu jsou rovněž Základní kritéria pro hodnocení

- soulad žádosti o dotaci na sociální službu s vyhlášeným programem a kontrola, je-li žádost podaná způsobilým žadatelem dle bodu VI. programu

- jedinečnost nebo nezbytnost služby realizující danou činnost ve městě Český Těšín pro občany města Český Těšín
- předpokládané náklady a výnosy sociální služby
 - a) jsou sestaveny s ohledem na hospodárnost a efektivitu
 - b) je odpovídající výše úhrady uživatelů
- je služba aktivní při získávání finančních prostředků z jiných zdrojů (státní dotace, dotace jiných obcí, krajské dotace, nadace, sponzoři, evropské fondy, dary, apod.)
- operativnost sociální služby při zajištění krizových situací občanů města ve spolupráci s odborem sociálním

Zastupitelstvo města současně se schválením Programu vyhlašuje termín pro přijímání žádostí do dotačního řízení i termín uzávěrky, který je zpravidla na začátku listopadu. Žádosti jsou hodnoceny příslušným odborem. Významným hodnotícím kritériem pro poskytnutí dotace je rovněž soulad žádosti o dotaci s prioritami aktuálně platného komunitního plánu. Následně žádosti posuzují jednotlivé komise rady města, které dávají doporučení samosprávným orgánům – Rada města Český Těšín a Zastupitelstvo města Český Těšín. S úspěšnými žadateli jsou uzavírány smlouvy o poskytnutí dotace. Projekty, které byly v dotačním řízení finančně podpořeny, jsou monitorovány a navštěvovány pracovníky městského úřadu.

Vzhledem k finanční náročnosti poskytování sociálních služeb došlo k zapojení služeb sociální prevence do projektu „Podpora služeb sociální prevence 2“ v letech 2017-2019 Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje schválilo usnesením č. 13/1161 ze dne 05.03.2015 přípravu souhrnného projektu s názvem „Podpora služeb sociální prevence“ financovaného z evropských finančních zdrojů, který bude realizován prostřednictvím několika projektů v průběhu let 2016-2022 v předpokládaném objemu cca 779 mil. Kč. Jedná se o finanční prostředky alokované přímo pro Moravskoslezský kraj na financování provozních nákladů sociálních služeb poskytovaných na území kraje. V návaznosti na výše uvedené připravil Moravskoslezský kraj projekt „Podpora služeb sociální prevence 2“, v rámci kterého bude možné podpořit služby sociální prevence v letech 2017-2019. Podpora služeb sociální prevence v rámci projektu bude realizována formou krajského víceletého dotačního řízení. Klíčovou podmínkou pro účast v tomto dotačním řízení je participace obce na dlouhodobé udržitelnosti vybrané sociální služby, deklarované ve formě závazného rozhodnutí příslušného orgánu obce o odvodu finančních prostředků do „Fondu sociálních služeb“ v letech 2017-2019. Statut Fondu sociálních služeb byl schválen usnesením Zastupitelstva kraje č. 19/1959 dne 21.04.2016.

Předpokládáme, že služby sociální prevence zapojené do projektu „Podpora služeb sociální prevence 2“ v letech 2017-2019 nebudou v tomto období financovány v rámci dotačního programu pro poskytování účelových dotací z rozpočtu města Český Těšín „Podpora sociálních služeb pro rok 2017“.

Tabulka č.16 Přehled služeb sociální prevence vybraných pro léta 2017-2019 do projektu "Podpora služeb sociální prevence 2"

NÁZEV POSKYTOVATELE	IDENT.	NÁZEV SOCIÁLNÍ SLUŽBY	DRUH SOCIÁLNÍ SLUŽBY	PODPORA SLUŽBY/1 rok v Kč	DOTACE OBCE NA TVORBU FONDU / ZA 1 ROK
Charita Česká Těšín	9413375	Charitní dům pro matky v tísni	azylové domy	1 799 000	239 000
Slezská diakonie	3475508	Středisko EBEN-EZER, sociálně terapeutická dílna	sociálně terapeutické dílny	2 778 000	445 000

Slezská diakonie	1844995	Bethel - nízkoprahové denní centrum	nízkoprahová denní centra	1 330 000	206 000
Modrý kříž v ČR	4889012	Poradna Modrého kříže v ČR	služby následné péče	710 000	100 000
celkem				6 617 000	990 000

Zdroj: Návazný projekt MSK „Podpora služeb sociální prevence 2“ – Smlouva o poskytnutí dotace z rozpočtu města Český Těšín

Sociální služby a návazné aktivity jsou na území našeho města rovněž poskytovány Centrem sociálních služeb Český Těšín. Jedná se o příspěvkovou organizaci města, která není financována v rámci dotačního programu.

7.3 Monitorování a hodnocení projektů

Monitorování projektů podpořených z rozpočtu města

Monitorování projektů podpořených z rozpočtu města je jedním ze způsobů zjišťování objektivních informací o realizaci sociální služby nebo aktivity. Cílem monitorovací návštěvy je zejména ověřit ze strany donátora, zda služba naplňuje potřeby občanů, je efektivně využívána a probíhá v odpovídajících materiálních podmínkách s adekvátním personálním zajištěním.

S úspěšným žadatelem o dotaci je sepsána smlouva o poskytnutí dotace v rámci které je příjemce povinen umožnit poskytovateli v souladu se zákonem o finanční kontrole řádné provedení průběžné a následné kontroly hospodaření s veřejnými prostředky z poskytnuté dotace, jejich použití dle účelového určení stanoveného touto smlouvou a předložit při kontrole všechny potřebné účetní a jiné doklady.

Monitorování projektů dochází průběžně v rámci výkonu sociální práce v obci v roli monitorujících jsou zaměstnanci sociálního odboru. Stěžejní jsou informace získané od uživatelů služeb a jejich rodinných příslušníků. Realizaci veřejnosprávní kontroly provádí odbor finanční a auditor města. Ke zjištěným skutečnostem se přihlíží při podporování aktivit na další období.

Hodnocení projektů pro dotační řízení

Nestátní neziskové organizace každoročně předkládají Žádost o dotaci na předepsaném formuláři společně s přílohami. Veškeré potřebné dokumenty jsou veřejně přístupné na webových stránkách města. Po uzávěrce dochází k postupně k vstupní formální kontrole, vyhodnocení základních kritérií a návrhu dotace na jednotlivou sociální službu.

Na základě podkladů zpracovaných odborem finančním a sociálním dle stanovených kritérií a ukazatelů provede Sociální komise Rady města Český Těšín hodnocení podaných žádostí o dotace a doporučí seznam podporovaných/nepodporovaných sociálních služeb včetně odůvodnění a návrhu výše dotace radě města. Administrátor zpracuje materiály pro rozhodnutí o poskytnutí/neposkytnutí dotace v orgánech města. Na doporučení rady města rozhoduje o poskytnutí/neposkytnutí dotace z rozpočtu města Český Těšín zastupitelstvo města.

8 Vyhodnocování komunitního plánu

Monitorování a vyhodnocování je důležitou činností a nedílnou součástí procesů podílejících se na úspěchu a efektivitě plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit. Získané informace jsou důležitým podkladem při nastavování aktuálních opatření k zajištění skutečných potřeb obyvatel města.

8.1 Průběžné vyhodnocování realizace plánu

Pro průběžné vyhodnocování navržených cílů a opatření jsou využívány následující zdroje:

- informace získané z monitoringu sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- informace od poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- informace z jednání pracovních skupin komunitního plánování v Českém Těšíně
- data získaná z cíleně zadaných metod, za účelem zjišťování potřebnosti

Na základě získaných informací je každoročně zpracována **zpráva o plnění cílů a opatření**. Závěrečná zpráva o plnění cílů a opatření je předkládána ke schválení řídicí skupině komunitního plánování a její závěry jsou prezentovány na jednání spolupracujících komisí rady města.

8.2 Rizika a příležitosti naplňování plánu

Nečekané změny ve společnosti mohou vyvolat negativní jevy v sociální oblasti, které v konečném důsledku snižují dostupnost sociálních služeb a souvisejících aktivit. Proto je nutné průběžně vyhodnocovat všechny informace a skutečnosti, které mohou samotnou realizaci cílů a opatření ovlivňovat a snažit se aktivně předcházet jejich negativním dopadům.

Rizika, která mohou ovlivňovat realizaci plánu:

- realizace legislativních změn s dopadem do sociální oblasti
- snížení objemu finančních prostředků určených na zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit
- zhoršení ekonomické situace (razantní zvýšení poptávky po soc. službách a souvisejících aktivitách)
- změna politické reprezentace (omezení podpory procesu komunitního plánování)
- nedostatečná spolupráce triády (zadavatel, poskytovatel a uživatel) v rámci komunitního plánování

Příležitosti, které mohou pozitivně ovlivnit realizaci plánu:

- novela zákona o sociálních službách
- přijetí zákona o sociálním bydlení
- transformace sociálních služeb
- aktivní politika zaměstnanosti
- zintenzivnění mezioborové spolupráce

8.3 Provádění změn v dokumentu

V období realizace cílů a opatření definovaných v komunitním plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit může docházet s ohledem na aktuální celospolečenskou situaci k nutnosti realizace změn vytyčených cílů. Mezi nejčastější důvody pro provádění změn v dokumentu patří výskyt aktuálního a nového sociálního jevu (problému), realizace legislativních změn v sociální oblasti, nestabilita ekonomické situace a změny nutné pro udržení efektivního fungování organizační struktury komunitního plánování.

O změnách organizačního charakteru rozhoduje řídicí skupina komunitního plánování. O změnách souvisejících se změnou cílů a opatření včetně změn ve financování a změnách v Síti sociálních služeb města Český Těšín rozhodují orgány města a na základě doporučení komisí rady města.

Průběžné vyhodnocování realizace plánu vychází ze stanovených priorit komunitního plánu, umožňuje však zohlednit aktuální změny v potřebách uživatelů, zapracovat nové trendy v poskytování sociálních služeb a reagovat na změny v legislativě a způsobu financování sociálních služeb.

2. část

Cíle a opatření v jednotlivých oblastech podpory pro období 2017 - 2020

1. Cíle a opatření v jednotlivých oblastech podpory pro období 2017 – 2020

Cíle a opatření v jednotlivých oblastech podpory jsou rozpracovány podle stanovených klíčových oblastí. V rámci komunitního plánování v Českém Těšíně byly v průběhu finalizace cílů a opatření pro potřeby tohoto plánu definovány 4 oblasti podpory a současně byl stanoven okruh témat, která se opakovala v jednotlivých pracovních skupinách.

Rozdělení oblastí podpory:

- Podpora rodin s dětmi
- Podpora osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených
- Podpora seniorů
- Podpora osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním

Pracovní skupina „Děti-mládež-rodina a osoby ohrožené sociálním vyloučením“ zpracovala cíle a opatření pro oblast podpory rodin s dětmi a osob ohrožených sociálním vyloučením a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Pracovní skupina „Osoby se zdravotním znevýhodněním a seniori“ zpracovala cíle a opatření pro oblast podpory seniorů a osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním.

2 Pracovní skupina „Děti-mládež-rodina a osoby ohrožené sociálním vyloučením“

V rámci jednání pracovní skupiny Děti-mládež-rodina a osoby ohrožené sociálním vyloučením byla vypracována SWOT analýza. Výstupy dané analýzy byly podkladem pro vydefinování a zpracování cílů a opatření pro oblasti:

- Podpora rodin s dětmi
- Podpora osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených

SWOT analýza

- je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat silné (ang: Strengths) a slabé (ang: Weaknesses) stránky, příležitosti (ang: Opportunities) a hrozby (ang: Threats), spojené s určitým projektem.

Pracovní skupina vypracovala společnou SWOT analýzu sociálních služeb a návazných aktivit pro obě výše uvedené oblasti podpory.

Silné stránky	Příležitosti
<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná kooperace mezi poskytovateli sociálních služeb a spolupráce s městem Český Těšín • široká a stabilní síť kvalitních poskytovatelů služeb a jejich dostupnost • schopnost zajištění vícezdrojového financování sociálních služeb • široká škála aktivit pro různé cílové skupiny uživatelů a jejich rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • nové programovací období, možnosti nových aktivit a dalších návazných služeb • rozvoj sociálního bydlení • dobrovolnická činnost • rozvoj preventivních programů pro všechny cílové skupiny • rozvoj dluhového a finančního poradenství
Slabé stránky	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • absence azylového domu pro jednotlivce a pro rodiny s dětmi a návaznosti služeb • neexistence dostupného specializovaného pobytového zařízení pro děti a mládež s drogovou závislostí • limitující objem finančních prostředků pro zajištění sociálních služeb a návazných aktivit • absence sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi 	<ul style="list-style-type: none"> • legislativní nejistota a změny • nedostatek personálního zajištění • tolerance veřejnosti k užívání návykových látek - bagatelizace problematiky, nedostatek edukace, nastavení společnosti a snadný přístup dětí a mládeže k drogám • nedostatek nízkonákladového bydlení • zvyšující se předluženost rodin, nárůst klientů s exekucí a zvyšování počtu příjemců dávek systému sociální pomoci • nedostatek financí na sociální služby vede ke snížení škály poskytovaných služeb a negativnímu dopadu na klienty v tíživé sociální situaci

Výstupy ze SWOT analýzy se staly podkladem pro stanovení cílů a potřeb pro dílčí oblasti podpory.

2.1 Podpora rodin s dětmi

2.1.1 Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Oblast Děti-mládež-rodina je širokou oblastí zahrnující děti a mládež od narození do zletilosti, a také větší část dospělé populace. Jak vyplývá z preambule Národní koncepce rodinné politiky vytvořené v roce 2005 Ministerstvem práce a sociálních věcí, péče o děti a jejich výchova není jen soukromou záležitostí rodičů, ale je i významným prvkem úspěšného rozvoje společnosti.

Podpora rodin je tématem, které patří mezi nejdůležitější celospolečenské priority. V průběhu životního cyklu rodiny se mění podmínky soužití a formy péče o její členy, čímž vzniká celé spektrum potřeb. Město Český Těšín se podílí prostřednictvím komunitního plánování na tvorbě podmínek pro zajištění optimálního prostředí pro rodiny s dětmi. V procesu plánování sociálních služeb je hlavním záměrem, aby poskytované sociální služby byly dostupné, kvalitní, efektivní a aby reagovaly na skutečné potřeby dětí, mládeže a rodin.

Cílová skupina Rodin s dětmi je velmi rozsáhlá a různorodá. Patří do ní všechny rodiny s dětmi žijící v Českém Těšíně, děti žijící mimo rodinu a mladí dospělí s přesahem do dalších oblastí podpory (ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení) i do oblasti zdravotnictví a školství. Aktivita pracovní skupiny se nezaměřuje pouze na rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, ale významná část činnosti se týká i oblasti prevence.

Z pohledu rodinné politiky lze rozlišit tři typy aktivit zaměřených na podporu rodiny:

Sociální služby, které jsou zaměřeny na pomoc a podporu jednotlivým členům rodiny a/nebo rodině jako celku nacházejícím se v nepříznivé sociální situaci za účelem prevence sociálního vyloučení. Základním předpokladem přitom je, že sociální služba je člověku poskytnuta, pokud se nachází v nepříznivé sociální situaci, kterou nelze řešit jinými, běžně dostupnými formálními i neformálními zdroji, přičemž je sociální služba poskytována na dobu nezbytně nutnou a v rozsahu, který odpovídá skutečně zjištěným potřebám a který reflektuje potenciál člověka.

Služby na podporu fungující rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter. Jejich účelem je usnadňovat a posilovat partnerské a manželské soužití a rodičovství, podporovat rodiny v péči o děti a při harmonizaci práce a rodiny. Jedná se o služby komerční, které jsou provozovány v režimu zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (např. hlídání dětí, pomoc s vedením domácnosti, volnočasové a vzdělávací aktivity pro děti), nebo nekomerčně poskytované služby (např. mateřská centra, přednášková činnost a poradenství).

Činnosti poskytované v rámci sociálně-právní ochrany dětí: preventivní činnost v rámci sociálně-právní ochrany dětí, poradenská činnost v rámci sociálně-právní ochrany dětí, činnost v rámci sociálně-právní ochrany dětí v náhradní rodinné péči, práce s dětmi vyžadující zvýšenou pozornost v rámci sociálně-právní ochrany dětí, zřizování zařízení sociálně-právní ochrany dětí.

Za účelem propojení spolupráce institucí zúčastněných na péči o ohrožené děti je v Českém Těšíně na oddělení sociálně-právní ochrany dětí od roku 2011 realizován projekt „Systém včasné intervence“. Jedná se o spolupráci institucí a organizací zapojených do práce s ohroženými skupinami dětí a mladistvých – základní a střední školy v Českém Těšíně, Policie ČR, Obvodní oddělení Český Těšín, Městská policie Český Těšín, Okresní státní zastupitelství Karviná, Okresní soud Karviná, Probační a mediační služba, pobočka Karviná a Azylový dům pro matky s dětmi v Českém Těšíně. Koordinátorem a administrátorem toho projektu v Českém Těšíně je oddělení sociálně-právní ochrany dětí. Prostřednictvím propojené spolupráce s výše uvedenými subjekty je včasně řešena zejména problematika záškoláctví, zneužívání návykových látek, projevy násilí mezi dětmi, zanedbávání péče rodičů o děti atd.

Je rovněž nezbytné podporovat a rozvíjet aktivity, které dětem a mládeži vyplní jejich volný čas a také aktivity, které poskytnou rodinám s dětmi odbornou sociální pomoc v případě problému, který nejsou schopni řešit vlastními silami. Nemožnost aktivně trávit volný čas mnohdy vede k rizikovým projevům chování

Při přípravě dokumentu 4. Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín na léta 2017-2020 byla jednoznačně v rámci SWOT analýzy definována:

- absence sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi
- nedostatek nízkonákladového bydlení
- absence azylového domu pro rodiny s dětmi a návaznosti služeb
- neexistence dostupného specializovaného pobytového zařízení pro děti a mladistvé s drogovou závislostí
- limitující objem finančních prostředků pro zajištění sociálních služeb a návazných aktivit

Z hlediska vymezení potřeb rodin s dětmi považujeme dle výstupů ze SWOT analýzy za významné:

- zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb
- zajistit dostatečnou informovanost o sociálních službách a aktivitách pro rodiny s dětmi
- zajistit základní i odborné sociální poradenství
- zajistit sociální bydlení
- zajistit informovanost o aktivitách pro děti a mládež
- zajistit sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti
- podpořit rozvoj preventivních programů

2.1.2 Klíčové oblasti v podpoře rodin s dětmi

Základní garantované služby

Síť sociálních služeb je popsána v kapitole Stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit. Prioritou pro následující období je tento stav udržet. Sociální služby poskytované pro cílovou skupinu rodin s dětmi se prolínají s poskytovanými službami v oblasti podpory občanů ohroženým sociálním vyloučením.

Návazné a fakultativní činnosti

Na území města Český Těšín jsou realizovány různorodé programy

- preventivní formou přednášek na základních školách

- formou přednášek pro rodiče v komunitním centru
- zaměřené na smysluplné využívání volného času dětí (sportovní, kulturní, tvůrčí)
- z oblasti prevence kriminality (např. sociálně terapeutické pobyty pro rodiče s dětmi)
- rodinného, mateřského a montessori centra

Prioritou pro následující období je udržet případně rozšířit spektrum návazných a fakultativních činností.

Informovanost a spolupráce

Na poli spolupráce je ústředním tématem propojení institucí a subjektů, vzájemná informovanost. Sdílení informací probíhá prostřednictvím setkávání pracovních skupin KP, jednání komisí – sociálně-právní ochrany dětí, sociální komise, komise prevence kriminality, rada zdraví, tým pro mládež. Široká veřejnost má možnost získávat informace prostřednictvím webových stránek města, průvodce sociálními službami města, Těšínských listů, regionální televize, propagačních letáčků, aktivit konaných v rámci týdne sociálních služeb nebo dne sociálních služeb.

2.1.3 Přehled cílů a opatření

PODPORA RODIN S DĚTMI

Klíčová oblast: Základní garantované služby

Cíl 1: Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových sociálních služeb pro rodiny s dětmi, udržet stávající síť

Opatření 1.1. Optimalizace stávajících sociálních služeb

Opatření 1.2. Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb pro rodiny s dětmi

Cíl 2: Zajistit sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Opatření 2.1. Realizace kroků k zajištění sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Klíčová oblast: Návazné a fakultativní činnosti

Cíl 1 Podpora dobrovolnické činnosti a preventivních aktivit

Opatření 1.1. Podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti

Opatření 1.2. Podpořit rozvoj preventivních programů

Cíl 2 Zajištění základního a odborného poradenství prostřednictvím návazných činností

Opatření 2.1. Zajištění základního a odborného poradenství

Klíčová oblast: Informovanost a spolupráce

Cíl 1 Zajistit informovanost o sociálních službách a aktivitách pro děti, mládež, rodinu , podpořit spolupráci zúčastněných subjektů

Opatření 1.1. Zajištění propagace nabízených služeb

Opatření 1.2. Zajištění informovanosti o aktivitách pro děti a mládež

Opatření 1.3. Vytvoření platformy pro setkávání doprovázejících organizací

Klíčová oblast:		Základní garantované služby			PODPORA RODIN S DĚTMI	
Cíl 1		Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových sociálních služeb pro rodiny s dětmi, udržet stávající síť				
Opatření 1.1. Optimalizace stávajících sociálních služeb						
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři		
2017 – 2020	<p>Optimalizace poskytování stávajících terénních, pobytových a ambulantních sociálních služeb</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozsah poskytovaných služeb odpovídající potřebám • podporovat zvyšování kvality služeb • zajištění financování provozu poskytované služby • reagovat na změny v potřebnosti poskytovaných služeb 	MPSV, MSK, MZ, ZP, úhrady uživatelů, nadace, dárci, město Český Těšín aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytování kvalitních sociálních služeb dle potřebnosti ✓ reakce na případné změny ✓ kapacita služby ✓ počet uživatelů 	Všichni poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit na území města.		
Opatření 1.2. Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb pro rodiny s dětmi						
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři		
2017-2020	Zajištění činnosti Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež STŘEP – ambulantní sociální služba + průběžné vytváření programů zaměřených na rodiny s dětmi na základě definovaných potřeb.	1 500 000 Kč (MPSV ČR, město Český Těšín, dostupné dotační tituly)/ rok	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytnutí služeb sociální prevence dětem a mládeži z rizikových skupin, ohrožených sociálním vyloučením, zaměřením rozvoje služby na rodiny s dětmi 	AVE, z.s.		
2017-2020	Podpora a rozvoj služby sociální rehabilitace pro rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením.	788 000 Kč MSK, město Český Těšín, TKS, tržby za služby	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytnutí služeb sociální rehabilitace ve stanoveném rozsahu 	Charita Český Těšín, sociální rehabilitace		
2017-2020	Zabezpečení provozu Charitního domu pro matky s dětmi - poskytovat i nadále azylové ubytování pro matky a děti v nepříznivé sociální situaci.	2,5 mil Kč, MSK, město Český Těšín, úhrady od klientů, vlastní zdroje, TKS	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nepřetržitý provoz služby, kapacita 24 míst ✓ za kalendářní rok poskytnutí služby 50-60 klientům, včetně dětí ✓ za kalendářní rok zhruba 8300 lůžkodnů 	Charita Český Těšín, Charitní dům pro matky v tísni		

Cíl 2 Zajistit sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi				
Opatření 2. 1. Realizace kroků k zajištění sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	zajistit sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi <ul style="list-style-type: none"> • jednat o možnostech navýšení kapacity služby a jejich financování se zástupci MSK a města Č.T • v případě předjednaného financování navýšení počtu odborných pracovníků 	620 000 Kč MSK, město Český Těšín, TKS	<ul style="list-style-type: none"> ✓ navýšení počtu odborných pracovníků o jeden plný úvazek ✓ rozšíření pracovní doby střediska sociální rehabilitace ✓ počet 5 rodin za týden 	Charita Český Těšín
2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • jednání s městem Český Těšín o vzniku a financování sociální služby • vyjednání podmínek pro poskytování sociální služby (počet pracovníků, počet podpořených rodin s dětmi) 	nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dostatek finančních prostředků na zajištění sociální služby ✓ registrace sociální služby ✓ počet podpořených rodin s dětmi 	Slezská diakonie

Klíčová oblast: Návazné a fakultativní činnosti		PODPORA RODIN S DĚTMI		
Cíl 1		Podpora dobrovolnické činnosti a preventivních aktivit		
Opatření 1. 1.		Podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti		
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Navázat na zkušenosti z minulých let a zapojit do aktivit dobrovolníky z různých věkových skupin (studenti, senioři atp. – dobrovolnické organizace) – možnost zapojení dobrovolníků do dlouhodobých aktivit i do jednorázových akcí.	vlastní zdroje, dostupné dotační tituly	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nábor dobrovolníků, vytvoření vhodného motivačního programu pro dobrovolníky, spolupráce s institucemi ✓ zapojení dobrovolníků do jednorázových i dlouhodobých programů 	AVE, z.s.
Opatření 1. 2.		Podpořit rozvoj preventivních programů		
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Dále pracovat na rozvoji preventivních programů se zaměřením na žáky a pedagogy. Zaměřit se na dlouhodobost a kontinuálnost poskytovaných programů, reagovat na potřeby žáků a škol (inkluze) – možnost poskytování preventivních programů i v rámci zařízení poskytujících sociální služby dětem a mládeži.	600 000 Kč/ rok (MŠMT ČR, fondy EU, školy, nadační zdroje)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ existence ucelené nabídky preventivních programů s možností okamžité pomoci v krizových situacích (šikana atp.) ✓ existující nabídka dostatečných vzdělávacích programů pro pedagogy 	AVE, z.s.
2017-2020	Podpora a pomoc rodinám s nezletilými dětmi ohroženými před rozvodovou, rozvodovou nebo po rozvodovou situací rodičů. <ul style="list-style-type: none"> • Zavádění, rozvoj a zkvalitnění ověřené služby podpora rodin a dětí v ohrožení • Asistované kontakty, asistované předávání dětí • Pořádání rodinných konferencí 	Financování dotace + vl. náklady 79 000 Kč celkové náklady 45 000 Kč dotace	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prevence rozvoje nežádoucích procesů odcizení nebo zavržení některého z rodičů a jejich důsledkům 	DOTEK z.s.
2017-2020	Podpora a prevence u nezletilých dětí a následné zvýšení eliminace sociálně patologických jevů. <ul style="list-style-type: none"> • Správné vyplňování volného času a předcházení negativním jevům současnosti • Navázání a prohloubení spolupráce s mateřskými, základními a středními školami 	Financování dotace + vl. náklady 60 000 Kč celkové náklady 40 000 Kč dotace	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovat v dětech vztah ke sportu a správně vyplňovat jejich volný čas a tím předcházet negativním jevům současnosti 	DOTEK z.s.

2017-2020	Podpora a prevence u nezletilých dětí a následné zvýšení eliminace sociálně patologických jevů. <ul style="list-style-type: none"> • Smysluplné využití dne v období prázdnin • Prevence proti sociálně-patologickým jevům 	Financování dotace + vl. náklady 35 000 Kč celkové náklady 25 000 Kč dotace	✓ letní sportovní příměstský tábor určen pro děti ohrožené sociálním vyloučením	DOTEK z.s.
2017-2020	Preventivní programy formou přednášek na ZŠ	MŠMT, MSZ, MSK město Český Těšín, TKS, vlastní zdroje, náklady 630 tisíc za rok	✓ za kalendářní rok uskutečněno 81 preventivních programů pro 12 škol a 1663 žáků	Charita Český Těšín, Charitní centrum Maják
2017-2020	Charitní bazárek <ul style="list-style-type: none"> • bezplatný odběr věcí z Charitního bazárku osobám v nepříznivé sociální situaci, zejména pro rodiny s dětmi • pracovní terapie klientů střediska sociální rehabilitace, Charitního domu pro matky v tísní • dobrovolnická činnost 	168 000 Kč TKS, dary	✓ poskytování stávající služby ve stejném rozsahu	Charita Český Těšín, Charitní bazárek
2017-2020	Navázání a prohloubení spolupráce se základními a středními školami – prevence, základy první pomoci	Dostupné dotační tituly Náklady 100 000 Kč	✓ počty proškolených účastníků	KaPA, o.p.s.
Cíl 2 Zajištění základního a odborného poradenství prostřednictvím návazných činností				
Opatření 2.1. Zajištění základního a odborného poradenství				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Poskytování odborného poradenství v oblasti sociálně-právní ochrany dětí	V rámci výkonu přenesené působnosti	✓ zajištění odborného poradenství v oblasti sociálně-právní ochrany dětí	Městský úřad ČT, Odbor sociální, OSPOD

Klíčová oblast: Informovanost a spolupráce		PODPORA RODIN S DĚTMI		
Cíl 1		Zajistit informovanost o sociálních službách a aktivitách pro děti, mládež, rodinu, podpořit spolupráci zúčastněných subjektů		
Opatření 1. 1.		Zajištění propagace nabízených služeb		
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zajištění propagace nabízených služeb formou: web, FB, vývěsní skříně – možnost využití plakátovacích ploch při jednorázových akcích, vydávání propagačních materiálů	Vlastní zdroje, dostupné dotační tituly aj.	✓ fungující web s propojením na ostatní SS, fungující FB služby, pravidelné vydávání např. časopisu	Všichni poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit na území města.
2017-2020	<p>Informovanost směrem k občanům</p> <ul style="list-style-type: none"> aktualizace příslušných webových stránek MěÚ ČT (sekce Standardy kvality SPOD, Povinně zveřejňované informace, Komunitní plánování, Průvodce sociálními službami města ČT) informační články do Těšínských listů poskytování informací o činnosti sociálního odboru, sociálních službách a návazných aktivitách na Dni pro sociální služby, v rámci týdne sociálních služeb a.j. <p>Informovanost směrem k odborníkům</p> <ul style="list-style-type: none"> poskytování aktuálních informací o činnosti odboru sociálního na jednáních Týmu pro mládež Český Těšín, oborově příslušných komisí, odborných setkání a v rámci komunitního plánování poskytování aktuálních informací o sociálních službách a návazných aktivitách v rámci komunitního plánování 	V rámci výkonu přenesené a samostatné působnosti	✓ zajištění dostatečné informovanosti občanů i odborníků o činnosti sociálního odboru, poskytovaných sociálních službách a návazných aktivitách	Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální - Oddělení sociálně-právní ochrany dětí - Oddělení sociálních věcí
Opatření 1. 2.		Zajištění informovanosti o aktivitách pro děti a mládež		
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Prezentace aktuálních aktivit pro děti a mládež v prostorách pracoviště oddělení sociálně-právní ochrany dětí a poskytování informací o těchto aktivitách při komunikaci s klienty.	V rámci výkonu přenesené působnosti	✓ zajištění informovanosti o aktivitách pro děti a mládež ze strany oddělení sociálně-právní ochrany dětí	Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální, Oddělení sociálně-právní ochrany dětí
2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> přednášky na aktuální témata z oblasti života rodiny minimálně jednou měsíčně v Komunitním centru 	Cestovné a odměna lektorům Občerstvení pro účastníky Cca 1000 Kč na setkání Propagační materiály	<ul style="list-style-type: none"> zlepšení informovanosti a orientace v problémech poskytnutí odborného poradenství vytváření prostoru pro otázky a diskusi 	Vedení KC Mojská dobrovolníci a externí lektori

2017-2020	Realizovat konferenci o náhradní rodinné péči pro náhradní rodiče, odbornou a širokou veřejnost <ul style="list-style-type: none"> • Stanovení místa a termínu konference • Výběr tématu a oslovení lektorů • Distribuce pozvánek na konferenci náhradním rodičům, odborné i široké veřejnosti. 	Nerelevantní (Slezská diakonie, účastnické poplatky)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ informování veřejnosti o průběhu konference v místním tisku, na webových stránkách ✓ vydání krátkého sborníku 	Slezská diakonie, Program pro pěstounské rodiny
Opatření 1. 3. Vytvoření platformy pro setkávání doprovázejících organizací				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017	Vytvoření místa, obsahu, frekvence setkávání.	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vzájemná informovanost doprovázejících organizací ve městě Český Těšín ✓ realizace společných aktivit pro náhradní rodiče 	OSPOD Slezská diakonie Dotek z.s.

2.2 Podpora osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených

2.2.1 Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Sociální vyloučení je charakterizováno jako výsledek nerovného přístupu k pěti základním **zdrojům společnosti: zaměstnání, bydlení, sociální ochraně, zdravotní péči a vzdělání.** Cílovou skupinu představují jednotlivci, rodiny či komunity, které mají znesnadněný nebo zamezený přístup ke zdrojům a příležitostem, které umožňují zapojení do společenských, ekonomických a politických aktivit většinové společnosti. Tato skutečnost se v praxi projevuje omezeným přístupem ke společenským institucím zajišťujícím např. vzdělání, zdraví, ochranu a uspokojení základních životních potřeb. Fakticky to znamená život v chudobě bez účasti na trhu práce, přiměřeného bydlení, dostatečného příjmu, obvykle v izolaci či malé skupině podobně deprivovaných lidí pohybujících se na okraji společnosti. Dlouhodobý pocit, že občan nemá ve společnosti své místo, je zdrojem chronického stresu. Za možné příčiny lze považovat malé sebevědomí, nedokončené vzdělání, nízký příjem, nedostatečné sociální dovednosti a kompetence, předlužení, nevyhovující bydlení, vysokou úroveň kriminality v místě, nefunkčnost rodiny, závislost na návykových látkách, nezaměstnanost nebo chybějící zdravotní či sociální pojištění.

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (§3) se sociálně nepříznivou situací rozumí: oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.

Neméně významnou oblastí je rovněž problematika závislostí. Již u dětí na základní škole se setkáváme s kouřením, abúzem alkoholu, experimentování s drogami a zejména pro středoškolskou mládež jsou pak typické zkušenosti s marihuanou a tzv. tanečními drogami. S drogovou problematikou se pojí také mimo jiné tzv. virtuální drogy a patologické hráčství. Hraní her na počítači je výraznou doménou mladistvých, oproti ostatním sociálním vrstvám. Z uvedeného je patrný význam primární prevence, která svým působením napomáhá vytvářet zdravé postoje k životnímu stylu.

Cílovou skupinu lze pro proces komunitního plánování vymezit jako:

- občané nezaměstnaní a obtížně zaměstnatelní
- jednotlivci a rodiny v nepříznivé sociální situaci
- občané, kteří se nacházejí v hmotné nouzi dle zák. č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi
- občané opouštějící ústavní zařízení po nabytí zletilosti
- občané propuštění z výkonu trestu odnětí svobody
- občané bez přístřeší a ohrožené ztrátou bydlení
- občané závislí nebo ohrožení závislostí na návykových látkách a hazardní hře a osoby jim blízké
- migranti a uprchlíci

Sociální služby a související aktivity pro tuto cílovou skupinu zajišťované státními, příspěvkovými a nestátními neziskovými organizacemi usilují o reflektování a naplňování lidských potřeb v jejich základní hierarchii. Poskytované služby směřují ke zkvalitnění

životních podmínek a k prevenci sociálního vyloučení nebo propadu stávající úrovně jejich života. Podle typologie zákona o sociálních službách se jedná o služby sociální prevence, jejichž cílem je napomáhat občanům k překonání nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. Důležité místo v nabídce služeb pro danou cílovou skupinu zaujímají také úřady (úřad práce a Městský úřad Český Těšín, odbor sociální).

Při přípravě dokumentu 4. Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín na léta 2017-2020 byla jednoznačně v rámci SWOT analýzy definována:

- absence azylového domu pro jednotlivce a návaznosti služeb
- limitující objem finančních prostředků pro zajištění sociálních služeb a návazných aktivit
- tolerance veřejnosti k užívání návykových látek - bagatelizace problematiky, nedostatek edukace, nastavení společnosti a snadný přístup dětí a mládeže k drogám
- nedostatek nízkonákladového bydlení
- zvyšující se předluženost rodin, nárůst klientů s exekucí a zvyšování počtu příjemců dávek systému sociálního pomoci

Z hlediska vymezení potřeb osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených považujeme dle výstupů ze SWOT analýzy za významné:

- zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb pro lidi vyžadující zvýšenou míru podpory
- zajistit dostatečnou informovanost o sociálních službách a aktivitách pro občany ohrožené sociálním vyloučením a občany sociálně vyloučené
- zajistit základní i odborné sociální poradenství
- zajistit sociální bydlení, podporovat činnosti ke zvýšení prevence ztráty bydlení
- aktivizovat osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením a tím zkvalitňovat jejich život
- podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti
- podpořit rozvoj preventivních programů
- podporovat aktivity programů zaměřených na prevenci společensky nežádoucích jevů

2.2.2 Klíčové oblasti v podpoře osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených

Registrované sociální služby

Síť sociálních služeb je popsána v kapitole Stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit a je uvedena v příloze tohoto dokumentu. Prioritou i pro následující období je tento stav udržet. Lidé, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením, případně sociálně vyloučení, se potýkají s komplexem problémů. Prostřednictvím využívání sociálních služeb je lidem ohroženým sociálním vyloučením napomáháno k návratu do běžného života a začlenění se zpět do společnosti.

V rámci jednání pracovní skupiny byla definována potřeba sociálních služeb, které pomáhají klientům získat kompetence k samostatnému bydlení nebo si stávající bydlení udržet, zvýšit jejich finanční gramotnost. Rovněž byla definována potřeba zajištění bydlení azylového typu. Neméně důležitou oblastí jsou sociální služby pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí na návykových látkách a hazardní hře a osoby jim blízké.

Návazné a fakultativní činnosti

V rámci realizace souvisejících aktivit a průřezových činností je kladen důraz na podporu činností, které směřují ke zvýšení prevence ztráty bydlení a zlepšení finanční gramotnosti cílové skupiny. Související aktivity jsou zejména pro lidi závislé na návykových látkách nedílnou součástí léčby a důležitým prvkem při jejich návratu do běžného života.

Informovanost a spolupráce

Na poli spolupráce je ústředním tématem propojení institucí a subjektů, vzájemná informovanost. Sdílení informací probíhá prostřednictvím setkávání pracovních skupin KP, jednání komisí – sociálně-právní ochrany dětí, sociální komise, komise prevence kriminality, rada zdraví, tým pro mládež. Široká veřejnost má možnost získávat informace prostřednictvím webových stránek města, průvodce sociálními službami města, Těšínských listů, regionální televize, propagačních letáčků, aktivit konaných v rámci týdne sociálních služeb nebo dne sociálních služeb.

2.2.3 Přehled cílů a opatření

PODPORA OSOB OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH

Klíčová oblast: Základní garantované služby

- Cíl 1: Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových sociálních služeb pro osoby OSV a SV, udržet stávající síť
- Opatření 1.1. Optimalizace stávajících sociálních služeb
 - Opatření 1.2. Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb, udržet stávající síť

Klíčová oblast: Návazné a fakultativní činnosti

- Cíl 1: Podpora dobrovolnické činnosti a preventivních aktivit
- Opatření 1.1. Podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti
 - Opatření 1.2. Podpořit rozvoj preventivních programů
- Cíl 2: Podpora zaměstnávání a aktivizace osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením
- Opatření 2.1. Podpora programů směřujících k podpoře zaměstnávání
 - Opatření 2.2. Aktivizace osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených
- Cíl 3: Zajištění základního a odborného poradenství prostřednictvím návazných aktivit
- Opatření 3.1. Zajištění základního a odborného poradenství
- Cíl 4: Podpora sociálního bydlení
- Opatření 4.1. Zajistit a rozvíjet sociální bydlení pro osoby bez přístřeší, osoby žijící rizikovým způsobem života a osoby s nízkými příjmy žijícími v nevyhovujícím bydlení či ohrožené ztrátou bydlení

Klíčová oblast: Informovanost a spolupráce

- Cíl 1: Zajistit informovanost o sociálních službách a návazných aktivitách pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a soc. vyloučené
- Opatření 1.1. Zajištění propagace nabízených služeb

Klíčová oblast: Základní garantované služby		PODPORA OSOB OHROŽEÝCH SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH		
Cíl 1		Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových sociálních služeb pro osoby OSV a SV, udržet stávající síť		
Opatření 1.1.		Optimalizace stávajících sociálních služeb		
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017 – 2020	Optimalizace poskytování stávajících terénních, pobytových a ambulantních sociálních služeb <ul style="list-style-type: none"> rozsah poskytovaných služeb odpovídající potřebám podporovat zvyšování kvality služeb zajištění financování provozu poskytované služby reagovat na změny v potřebnosti poskytovaných služeb 	MPSV, MSK, MZ, ZP, úhrady uživatelů, nadace, dárci, město Český Těšín aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytování kvalitních sociálních služeb dle potřebnosti ✓ reakce na případné změny ✓ kapacita služby ✓ počet uživatelů 	Všichni poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit na území města.
Opatření 1. 2.		Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb, udržet stávající síť		
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zajistit dostupnost ambulantních služeb <ul style="list-style-type: none"> odborné sociální poradenství služby následné péče 	2 800 000 Kč (MPSV, město Český Těšín, RVKPP, MSK)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizace sociální služby Odborné sociální poradenství a Služby následné péče ✓ počet podpořených osob 400 	Modrý kříž v České Republice
2017-2020	Zajištění terénních programů pro <ul style="list-style-type: none"> osoby užívající návykové látky, experimentátory, od 15 let věku, jejich osoby blízké, rodiče, partnyry 	250 000 Kč/rok (MPSV, město Český Těšín, RVKPP, MSK, MZ, obce, sponzoři, příjmy z vlastní činnosti)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ snižování rizik spojených s užíváním návykových látek (harm reduction) ✓ počet podpořených osob 	Terénní program Frýdecko-Místecko, Renarkon o.p.s.
2017-2020	Zajištění ambulantních a terénních služeb pro osoby bez přístřeší a osoby žijící rizikovým způsobem života: <ul style="list-style-type: none"> nízkoprahové denní centrum noclehárna terénní program 	Náklady: 3 800 000 Kč / rok / všechny služby Zdroje: MPSV, MSK, město Český Těšín, projekty a granty, příjmy od uživatelů	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytování služeb uživatelům ✓ počet podpořených osob - 200 	Slezská diakonie, středisko BETHEL Český Těšín

Klíčová oblast: Návazné a fakultativní činnosti PODPORA OSOB OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH				
Cíl 1 Podpora dobrovolnické činnosti a preventivních aktivit				
Opatření 1. 1. Podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Realizace dlouhodobých dobrovolnických programů zaměřených na práci s dětmi a mládeží (6-12 let) ohrožených sociálním vyloučením.	190 000 Kč/rok (Erasmus+, dostupné dotační tituly, vlastní zdroje)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet zapojených dobrovolníků ✓ počet zapojených klientů služby 	AVE, z.s.
Opatření 1. 2. Podpořit rozvoj preventivních programů				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Tvorba a rozvoj preventivních a rozvojových programů zaměřených na zkvalitňování sociálních služeb a vzdělávání sociálních pracovníků. Dlouhodobé preventivní růstové programy zaměřené na osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené. Cílová skupina děti a mládež 6-26 let.	325 000 Kč/rok (Fondy EU, MŠMT ČR, Město ČT, nadační zdroje)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet realizovaných programů ✓ počet zapojených osob ✓ existence ucelené nabídky preventivních programů 	AVE, z.s.
Od ledna 2017 (pokračování Fusion, pěvecký sbor)	navázat na pilotní projekt FUSION <ul style="list-style-type: none"> • každý týden zkouška, nácviky a hudební workshopy, rozvíjení vztahů a poskytování pozitivních vzorů • koncerty a pobyty • FUSION CAMP 	Celoročně cca 50 000 Kč	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zlepšení kvality vztahů a využívání volného času, rozvinutí hudebních schopností účastníků ✓ prezentace těchto schopností formou závěrečného koncertu pro rodiče a přátele v Komunitním centru Mojská 	Vedení a dobrovolníci KC Mojská. Referent práce s mládeží. Ve spolupráci s KAM Malenovice
2017 - 2020	Prevence proti sociálně-patologickým jevům.	Dostupné dotační tituly Náklady 100 000 Kč	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počty proškolených účastníků 	KaPA, o.p.s.

2017 - 2020	Preventivní programy formou přednášek na ZŠ.	MŠMT, MSK, MSK město Český Těšín, TKS, vlastní zdroje, náklady 630 000 Kč za rok	✓ za kalendářní rok 81 preventivních programů pro 12 škol a 1663 žáků	Charita Český Těšín, Charitní centrum Maják
Cíl 2 Podpora zaměstnávání a aktivizace osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením				
Opatření 2. 1. Podpora programů směřujících k podpoře zaměstnávání				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Vytváření a realizace programů zaměřených na aktivizaci osob ohrožených sociálním vyloučením, vytváření nových pracovních míst a zaměstnávání osob v cíl. skupině 15-26 let zejména prostřednictvím programů sociálních podniků.	600 000 Kč/rok (Fondy EU, MPSV ČR, nadační zdroje)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet podpořených osob ✓ počet vytvořených míst ✓ počet zapojených a nově vzniklých sociálních podniků 	AVE, z.s.
2017-2020	Podpora programů směřujících k podpoře zaměstnávání osob ohrožených sociálním vyloučením včetně skupinové sociální práce a podpory vytvoření svépomocných skupin.	Dostupné dotační tituly Náklady 300 000 Kč	✓ počty nově vytvořených pracovních míst	KaPA, o.p.s
2017-2020	Podpora programů směřujících k zaměstnávání a podpoře pracovních návyků , podpora programů zacílených na vznik nových pracovních míst, podpora programů zaměřených na práci s osobami ohroženými sociálním vyloučením a negativními jevy (např. závislostmi, zadlužením, gamblerstvím)	Dostupné dotační tituly Náklady 300 000 Kč	✓ počty nově vytvořených pracovních míst	KaPA, o.p.s.
Opatření 2.2. Aktivizace osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Podpora programů zaměřených na odborné poradenství a práci se skupinami například v oblasti závislostí, zadlužení či péče o osobu blízkou. Podpora svépomocných skupin jako formy psychosociální pomoci osobám ohroženým závislostmi, zadlužením či sociálním vyloučením v souvislosti s péčí o osobu blízkou nebo z jiných důvodů.	Dostupné dotační tituly Náklady 300 000 Kč	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počty účastníků ✓ počty programů ✓ počty svépomocných skupin včetně počtů jejich členů ✓ počet podpořených programů 	KaPA, o.p.s.

Cíl 3	Zajištění základního a odborného poradenství prostřednictvím návazných aktivit			
Opatření 3. 1.	Zajištění základního a odborného poradenství			
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Poskytování odborného poradenství v oblasti sociálně-právní ochrany dětí - sociální kuratela. Poskytování odborného poradenství kurátorů pro dospělé v rámci výkonu sociální práce na oddělení sociálních věcí	V rámci výkonu přenesené působnosti.	✓ zajištění odborného poradenství pro klienty sociálního odboru, dle výkazu MPSV	Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální, Oddělení sociálně-právní ochrany dětí, Oddělení sociálních věcí
2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • nadále pokračovat v poskytování služby Charitní poradny • zajištění financování provozu poskytované služby 	526 000 Kč MSK, město Český Těšín, TKS	✓ počet uživatelů poradny	Charita Č.T. – Charitní poradna
Cíl 4	Podpora sociálního bydlení			
Opatření 4. 1.	Zajistit a rozvíjet sociální bydlení pro osoby bez přístřeší, osoby žijící rizikovým způsobem života a osoby s nízkými příjmy žijícími v nevyhovujícím bydlení či ohrožené ztrátou bydlení			
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zajištění sociálních bytů a podpora osob v jejich získání a udržení prostřednictvím poskytnutí odborné sociální práce.	Náklady související se získáním a úpravou bytů a s poskytováním sociální práce. Zdroje: město Český Těšín, projekty a granty, příjmy od nájemců	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytování sociálního bydlení potřebným osobám ✓ počet podpořených osob ✓ provoz 4 startovacích bytů (Charita) 	Město Český Těšín Slezská diakonie Charita Český Těšín

Klíčová oblast: Informovanost a spolupráce		PODPORA OSOB OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH		
Cíl 1		Zajistit informovanost o sociálních službách a návazných aktivitách pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a soc. vyloučené		
Opatření 1. 1.		Zajištění propagace nabízených služeb		
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zajištění propagace nabízených služeb formou: web, FB, vývěsní skříně – možnost využití plakátovacích ploch při jednorázových akcích, vydávání propagačních materiálů	vlastní zdroje, dostupné dotační tituly	<ul style="list-style-type: none"> ✓ fungující web s propojením na ostatní SS ✓ fungující FB služby ✓ pravidelné vydávání informačních materiálů, např. časopisu 	Všichni poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit na území města.
2017-2020	<p>Informovanost směrem k občanům</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktualizace příslušných webových stránek MěÚ ČT (sekce Standardy kvality SPOD, Povinně zveřejňované informace, Komunitní plánování, Průvodce sociálními službami města ČT) • informační články do Těšínských listů • poskytování informací o činnosti sociálního odboru a sociálních službách a návazných aktivitách na Dni pro sociální služby, v rámci týdne sociálních služeb a.j. <p>Informovanost směrem k odborníkům</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytování aktuálních informací o činnosti odboru sociálního na jednáních Týmu pro mládež Český Těšín, oborově příslušných komisí, odborných setkání • poskytování aktuálních informací o sociálních službách a návazných aktivitách v rámci komunitního plánování 	V rámci výkonu přenesené a samostatné působnosti.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajištění dostatečné informovanosti občanů i odborníků o činnosti odboru sociálního, poskytovaných sociálních službách a návazných aktivitách. 	<p>Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oddělení sociálně-právní ochrany dětí - Oddělení sociálních věcí

3 Pracovní skupina „Osoby se zdravotním znevýhodněním a senioři“

V rámci jednání pracovní skupiny Osoby se zdravotním znevýhodněním a senioři byla vypracována SWOT analýza. Výstupy dané analýzy byly podkladem pro vydefinování a zpracování cílů a opatření pro oblasti:

- Podpora seniorům
- Podpora občanů se zdravotním postižením a duševním onemocněním

SWOT analýza

- je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat silné (ang: **Strengths**) a slabé (ang: **Weaknesses**) stránky, příležitosti (ang: **Opportunities**) a hrozby (ang: **Threats**), spojené s určitým projektem.

Pracovní skupina vypracovala společnou SWOT analýzu sociálních služeb a návazných aktivit pro obě výše uvedené oblasti podpory.

Silné stránky	Příležitosti
<ul style="list-style-type: none"> • pestrá paleta poskytovatelů sociálních služeb • služby pro různé cílové skupiny • spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb • včasné schválení finančních prostředků na poskytování služeb • dlouholetí poskytovatelé, lépe znají potřeby lidí 	<ul style="list-style-type: none"> • změna zákona o sociálních službách • možnost reagovat na změnu poptávky • zvýšení povědomí veřejnosti o sociální problematice • získávání prostředků z jiných zdrojů • nárůst poptávky po službách z důvodu nedostatku rodinných pečujících • zvyšování profesionality poskytovatelů služeb
Slabé stránky	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • finance • zahlcenost administrativou • nedostačující ohodnocení pracovníků v sociálních službách • poptávka převyšuje nabídku • neexistence rezidenčních zařízení pro osoby s kombinovaným zdravotním a psychickým postižením a současně závislé na návykových látkách 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek kvalifikovaných pracovníků • nárůst uživatelů s nedostatečnými příjmy • nedostatečné finanční ohodnocení pracovníků v sociálních službách • nedostatek pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním (mentálním) postižením • novela zákona o sociálních službách <ul style="list-style-type: none"> ▪ nevíme, co přinese ▪ nevíme, zda budeme mít dost času na reagování na změny

Výstupy ze SWOT analýzy se staly podkladem pro stanovení cílů a potřeb pro dílčí oblasti podpory.

3.1 Podpora seniorů

3.1.1 Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Obecně se za seniory považují osoby ve věku 65 a více let. Potřebnost sociální pomoci se ale vyskytuje i u osob mladšího věku. Naopak mnozí senioři vedou plnohodnotný život, jsou ekonomicky aktivní, sami se podílí na pomoci druhým, angažují se v dobrovolnictví.

Cílovou skupinu lze pro proces komunitního plánování vymezit jako:

- senioři žijící o samotě bez kontaktu z vnějším prostředím
- senioři v nepříznivé sociální situaci, která vyžaduje sociální pomoc
- senioři žijící v domácím prostředí nebo pobytové sociální službě, kteří potřebují pomoc v oblastech každodenního života, a to při zajištění sebeobsluhy či chodu domácnosti včetně pomoci udržování kontaktu s vnějším společenským prostředím
- senioři vyžadující pomoc z důvodu snížených schopností, např. v důsledku oslabení funkčnosti paměti nebo chronického duševního onemocnění
- senioři vyžadující také pomoc pro své již dospělé dítě s určitým handicapem, např. dospělou osobu se zdravotním postižením či chronickým duševním onemocněním
- senioři, kteří se ocitli ve své poslední fázi života (např. mohou využít odborné pomoci v doprovázení při umírání).

Při přípravě dokumentu 4. Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín na léta 2017-2020 bylo jednoznačně v rámci SWOT analýzy definováno:

- poptávka po sociálních službách pro seniory převyšuje nabídku
- nedostatek pečujících osob z řad rodinných příslušníků
- limitující objem finančních prostředků pro zajištění sociálních služeb a návazných aktivit
- nárůst seniorů a rodinných příslušníků s nedostatečnými příjmy
- nejistota v poskytování sociálních služeb v souvislosti s očekávanou novelou zákona o sociálních službách

Z hlediska vymezení potřeb seniorů dle výstupů ze SWOT analýzy považujeme za podstatné:

- zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb
- podpořit pečující osoby pro seniory
- informovat o nabídce sociálních služeb a souvisejících aktivit
- podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti
- podpora a rozvoj služeb, které umožní uživateli žít kvalitní život
- podpora nezávislého života seniorů
- rozvoj doplňkových služeb pro seniory

3.1.2 Klíčové oblasti v podpoře seniorů

Registrované sociální služby

Pro cílovou skupinu seniorů existují na území města kvalitní terénní, ambulantní a pobytové sociální služby. Stávající síť sociálních služeb je uvedena v příloze tohoto dokumentu. Prioritou i pro následující období bude tento stav udržet. Vzhledem k demografickému vývoji lze předpokládat nárůst počtu uživatelů s potřebou vyšší míry

podpory a specifickými požadavky na poskytování péče v pobytových sociálních službách. Ve městě Český Těšín je šest pobytových zařízení pro seniory. V rámci jednání pracovní skupiny komunitního plánování s odkazem na zjišťování potřeb uživatelů sociálních služeb byla jednoznačně definována potřeba podpory pečujících osob v rodinném prostředí, ať již z řad rodinných příslušníků, tak služeb osobní asistence. Neméně významnou roli sehrává rovněž dobrovolnictví. S tím také souvisí rostoucí poptávka po terénních službách, a tedy potřeba navýšení kapacit terénních sociálních služeb v průběhu realizačního období.

Návazné a fakultativní činnosti

Pro cílovou skupinu seniorů existuje na území města celá řada souvisejících aktivit. Stávající síť souvisejících aktivit (vzdělávací činnosti, klubové aktivity či další možnosti uplatňování aktivního způsobu života seniorů) je uvedena v příloze tohoto dokumentu. V rámci realizace návazných a fakultativních činností bude kladen důraz zejména na podporu pečujících osob o seniory. Péče o osobu blízkou je dlouhodobou záležitostí, která je náročná jak sociálně, tak finančně. Rozvoj kompetencí pečujících osob, podpora činnosti svépomocných skupin a zvýšení informovanosti o možnostech pomoci pečujícím osobám povede ke zlepšení jejich situace a možnosti zajistit podmínky pro co nejdelší setrvání seniorů v jejich přirozeném prostředí.

Informovanost a spolupráce

Stejně důležité jako samotné poskytování sociálních služeb a souvisejících aktivit je zajištění informovanosti cílové skupiny, odborníků a veřejnosti o nabízených sociálních službách, souvisejících aktivitách a možnostech jejich využití. Senioři nejčastěji získávají informace o nabídce v sociální oblasti od známých, z tištěných médií a akcí pořádaných městem se sociální tematikou. V nadcházejícím období je nutno posílit mezioborovou spolupráci se zdravotním sektorem, zejména pak v oblasti zvýšení povědomí o možnostech sociální péče a pomoci pečujícím osobám o seniory včetně zvýšení informovanosti seniorů a jejich rodin o kompletní nabídce sociálních služeb a souvisejících aktivitách pro seniory.

3.1.3 Přehled cílů a opatření

PODPROA SENIORŮ

Klíčová oblast: Základní garantované služby

- Cíl 1: Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových sociálních služeb pro seniory, udržet stávající síť
 - Opatření 1.1. Optimalizace stávajících sociálních služeb
- Cíl 2: Podpora terénních služeb
 - Opatření 2.1. Rozvoj osobní asistence s 24 hodinovým poskytováním služby a odlehčovací služeb
 - Opatření 2.2. Rozvoj služeb sociální rehabilitace
- Cíl 3: Podpora a rozvoj služeb, které umožní uživateli žít kvalitní život
 - Opatření 3.1. Zajištění podmínek pro kvalitní život uživatelů služeb
 - Opatření 3.2. Rozvoj a provázanost terénních služeb pro terminálně nemocné a umírající a jejich rodinné příslušníky
 - Opatření 3.3. Denní stacionář pro seniory

Klíčová oblast: Návazné a fakultativní činnosti

- Cíl 1: Podpora dobrovolnické činnosti a preventivních aktivit
Opatření 1.1. Podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti
Opatření 1.2. Podpořit rozvoj preventivních programů
- Cíl 2: Podpora nezávislého života seniorů
Opatření 2.1. Zajištění základního a odborného poradenství
Opatření 2.2. Podpora samostatného bydlení
Opatření 2.3. Zachovat a podporovat fungování aktivit a činností směřujících k aktivizaci seniorů a k sociálnímu začlenění seniorské populace do majoritní, technologicky vyspělé společnosti
- Cíl 3: Rozvoj doplňkových služeb pro seniory
Opatření 3.1. Podpora pečujících osob
Opatření 3.2. Podpora doplňkových služeb pro seniory v domácnosti

Klíčová oblast: Informovanost a spolupráce

- Cíl 1: Zajistit informovanost o sociálních službách a aktivitách pro seniory, podpořit spolupráci zúčastněných subjektů
Opatření 1.1. Zajištění propagace nabízených služeb
Opatření 1.2. Rozvoj stávajícího partnerství a vzájemné spolupráce mezi uživateli sociálních služeb a studenty střední školy
Opatření 1.3. Rozvoj a aktivní spolupráce zainteresovaných subjektů

Cíl 1

Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových sociálních služeb pro seniory, udržet stávající síť

Opatření 1.1. Optimalizace stávajících sociálních služeb

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017 – 2020	<p>Optimalizace poskytování stávajících terénních, pobytových a ambulantních sociálních služeb</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozsah poskytovaných služeb odpovídající potřebám • podporovat zvyšování kvality služeb • zajištění financování provozu poskytované služby • reagovat na změny v potřebnosti poskytovaných služeb. 	MPSV, MSK, MZ, ZP, úhrady uživatelů, nadace, dárci, město Český Těšín aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytování kvalitních sociálních služeb dle potřebnosti ✓ reakce na případné změny ✓ kapacita služby ✓ počet uživatelů 	Všichni poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit na území města

Cíl 2

Podpora terénních služeb

Opatření 2. 1. Rozvoj osobní asistence s 24 hodinovým poskytováním služby a odlehčovacích služeb

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zahájení jednání o možnosti navýšení kapacity služby osobní asistence a odlehčovacích služeb s 24 hodinovým poskytováním služby až po případnou realizaci v rámci plánovaného období.	Předpoklad 270 000 Kč /rok (MPSV, MSK, město Český Těšín, nadace, dárci, uživatelé)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ jednání zúčastněných subjektů ✓ realizace 	Slezská diakonie Český Těšín

Opatření 2. 2. Rozvoj služeb sociální rehabilitace

2017-2020	Podpora a rozvoj služby sociální rehabilitace pro seniory.	MSK, město Český Těšín, TKS, tržby za služby aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytnutí služeb sociální rehabilitace ve stanoveném rozsahu 	Charita Český Těšín, sociální rehabilitace
-----------	--	--	---	--

Cíl 3

Podpora a rozvoj služeb, které umožní uživateli žít kvalitní život

Opatření 3. 1. Zajištění podmínek pro kvalitní život uživatelů služeb

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
------------------	------------------------------------	---------------------------	--------	-------------

2017-2020	Vytváření důstojných podmínek pro osoby s demencí nebo se znaky demence – vytvářet otevřené, přehledné prostředí bez předsudků a bez ohrožení sociální izolací.	Uživatelé, dárci, město, MSK,ZP	✓ vytvoření důstojných podmínek pro osoby s demencí	Senior Domy Pohoda Český Těšín a.s.
2017-2020	Odborná práce s osobami s demencí v domácnosti, odborně školeným personálem.	Předpoklad 120 000 Kč /rok (MPSV, město, granty, nadace, uživatelé)	✓ kvalitní sociální služba s úzkou profilací	Slezská diakonie Český Těšín, středisko TABITA
Opatření 3.2. Rozvoj a provázanost terénních služeb pro terminálně nemocné a umírající a jejich rodinné příslušníky				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zajištění paliativní péče pro uživatele v terminálním stádiu a práce s jejich rodinami (včetně spolupráce s lékaři, církvemi, dobrovolníky, organizacemi zajišťujícími paliativní péči)	Uživatelé, dárci, město, MSK,ZP	✓ zlepšení kvality péče o uživatele v terminálním stádiu	Senior Domy Pohoda Český Těšín a.s.
2017-2020	Poskytování služeb mobilního hospice	Zdravotní pojišťovny, město, granty, sponzorské dary aj.	✓ podpora terminálně nemocných pacientů v přirozeném sociálním prostředí	MEDICA Trinec, z.ú., MEDICA zdravotní péče, s.r.o.
2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • oslovit a zajistit službu osobám pečujícím, terminálně nemocným a umírajícím • rozvinout službu doprovázení a následně mobilní hospicovou službu • rozvinout službu doprovázení v zařízeních sociálních služeb • vzdělávání pracovníků, vzdělávání dobrovolníků 	Nadace, dárci, MPSV, MSK, MZ, ZP aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet uživatelů ✓ počet vzdělávacích aktivit ✓ počet pracovníků a dobrovolníků 	Charita Český Těšín
Opatření 3.3. Denní stacionář pro seniory				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovat projektovou dokumentaci včetně provozních nákladů • zrekonstruovat objekt pro službu • zajistit financování projektu • zahájit poskytování služby 	1 250 000 Kč (nadace, dárci, MSK aj.)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zpracování projektové dokumentace ✓ zpracování návrhu provoz. nákladů ✓ rekonstrukce objektu ✓ zahájení realizace služby ✓ poskytování služby 8 klientům/den 	Charita Český Těšín

Klíčová oblast:

Návazné a fakultativní činnosti

PODPORA SENIORŮ

Cíl 1

Podpora dobrovolnické činnosti a preventivních aktivit

Opatření 1. 1. Podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Vytvořit provázaný systém spolupráce zainteresovaných subjektů při realizaci dobrovolnictví u seniorů žijících v přirozeném sociálním prostředí <ul style="list-style-type: none"> • Kontinuální vyhledávání vhodných dobrovolníků a zájemců o společnost dobrovolníka z řad seniorů • Faktická realizace dobrovolnické činnosti • Propagace a podpora dobrovolnické činnosti ze strany realizátorů 	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nově zapojení dobrovolníci ✓ senioři využívající společnost dobrovolníka ✓ akce za účelem propagace dobrovolnictví 	CSS Český Těšín Dobrovolnické centrum Adra Město Český Těšín
2017-2020	Vytvořit dobře fungující systém spolupráce zainteresovaných subjektů při realizaci dobrovolnictví v rámci poskytovaných sociálních služeb Udržení stávající spolupráce s Dobrovolnickým centrem ADRA při realizaci dobrovolnické činnosti v Nemocnici Český Těšín a.s. a v Centru sociálních služeb Český Těšín.	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet dobrovolníků ✓ počet uživatelů využívajících služeb dobrovolníků 	Nemocnice Český Těšín a.s. CSS Český Těšín Dobrovolnické centrum ADRA
2017-2018	Realizace akcí pro veřejnost na podporu dobrovolnictví v sociálních službách – zvýšení společenské prestiže dobrovolnické služby a ocenění dobrovolníků.	30 000 Kč (MV, MSK, nadace aj.)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ workshopy, akce ✓ články v tisku 	Slezská diakonie Český Těšín

Opatření 1. 2. Podpořit rozvoj preventivních programů

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Preventivní působení (vyšetření paměti pro zachycení časného stádia demence a nastavení podpůrných opatření pro zpomalení progresu Alzheimerovy choroby; nabídky pro trénování kognitivních funkcí).	Předpoklad 160 000Kč /rok (účelový grant)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ambulantní forma pomoci ✓ počet klientů a metod nabízené pomoci 	Slezská diakonie Český Těšín, středisko TABITA

Cíl 2 Podpora nezávislého života seniorů				
Opatření 2. 1. Zajištění základního a odborného poradenství				
2017-2020	Poskytování základního a odborného poradenství v sociální oblasti.	V rámci výkonu přenesené působnosti V rámci realizace návazných činností	✓ zajištění poradenství ✓ počet klientů	Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální, realizátoři návazných činností a aktivit
Opatření 2. 2. Podpora samostatného bydlení				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	V rámci výkonu sociální práce nabízet pestrou škálu sociálních služeb a návazných aktivit s cílem podpory samostatného bydlení seniorů a předcházení nutnosti zajištění pobytových služeb.	V rámci výkonu přenesené působnosti	✓ počet klientů ✓ setrvání seniorů v domácím prostředí	Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální
Opatření 2.3. Zachovat a podporovat fungování aktivit a činností směřujících k aktivizaci seniorů a k sociálnímu začlenění seniorské populace do majoritní, technologicky vyspělé společnosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Udržení stávající činnosti Klubu seniorů.	Nerelevantní	✓ dle harmonogramu činností jednotlivých klubů	CSS Český Těšín
2017-2020	Realizace kurzů výuky internetu pro seniory v rámci Senior internet euro klubu za účelem osvojení multimediální formy komunikace.	Nerelevantní	✓ 2 běhy kurzu/rok	Trianon, z.s. Č. T. CSS Český Těšín
Cíl 3 Rozvoj doplňkových služeb pro seniory				
Opatření 3. 1. Podpora pečujících osob				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Nabídka sociální a emocionální podpory pro pečující osoby s cílem podpořit pečující a potažmo nemocné Alzheimerovou chorobou v prožívání co nejdelšího úseku života ve vlastní komunitě.	Předpoklad 120 000 Kč /rok (MPSV, město, granty, nadace, uživatelé)	✓ terénní forma pomoci ✓ počet uživatelů a metod pomoci, poskytování služeb odb. personálem	Slezská diakonie Český Těšín, středisko TABITA

2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • nadále pokračovat v setkávání pečujících osob • poskytnutí poradenství v oblasti sociálních služeb • nabídnout prostor pro vzájemné sdílení pečujících • zjistit reklamu a vhodné místo • vyhledat vhodná témata a zajistit přednášející 	Nerelevantní	✓ 3x ročně realizovat setkání pečujících	Charita Český Těšín
Opatření 3. 2. Podpora doplňkových služebno seniory v domácnosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Cyklus přednášek pro seniory <ul style="list-style-type: none"> • vyhledání vhodných témat • zajistit odborníka v dané oblasti • zajistit reklamu a vhodné místo • poskytnutí informací na zvolené téma • poskytnutí poradenství v oblasti sociálních služeb 	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4x ročně realizovat přednášku ✓ současně s přednáškou poskytnout i sociální poradenství ✓ počet seniorů, kteří se zúčastnili 	Charita Český Těšín
2017-2020	Pokračovat v poskytování Charitních služeb pro domácnost, poskytovat stávající službu minimálně ve stejném rozsahu. Nadále informovat veřejnost o poskytovaných službách.	400 000 Kč Charita Český Těšín, město Český Těšín aj.	✓ nárůst zájemců o službu o 10%	Charita Český Těšín

Klíčová oblast: Informovanost a spolupráce

PODPORA SENIORŮ

Cíl 1 Zajistit informovanost o sociálních službách a aktivitách pro seniory, podpořit spolupráci zúčastněných subjektů

Opatření 1. 1. Zajištění propagace nabízených služeb

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zajištění propagace nabízených služeb formou: web, FB, vývěsní skříně – možnost využití plakátovacích ploch při jednorázových akcích, vydávání propagačních materiálů.	Vlastní zdroje, dostupné dotační tituly aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ fungující web s propojením na ostatní SS ✓ fungující FB služby ✓ pravidelné vydávání informačních materiálů 	Všichni poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit na území města.
2017-2020	<p>Informovanost směrem k občanům</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktualizace příslušných webových stránek MěÚ ČT (sekce Povinně zveřejňované informace, Komunitní plánování, Průvodce sociálními službami města ČT) • informační články do Těšínských listů • poskytování informací o činnosti sociálního odboru, sociálních službách a návazných aktivitách na Dni pro sociální služby, v rámci týdne sociálních služeb a.j. <p>Informovanost směrem k odborníkům</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytování aktuálních informací o činnosti odboru sociálního na jednáních oborově příslušných komisí, odborných setkání a v rámci komunitního plánování • poskytování aktuálních informací o sociálních službách a návazných aktivitách v rámci komunitního plánování 	V rámci výkonu přenesené a samostatné působnosti.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajištění dostatečné informovanosti občanů i odborníků o činnosti sociálního odboru poskytovaných sociálních službách a návazných aktivitách 	Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální
2017-2020	Podpora informovanosti široké veřejnosti o Alzheimerově chorobě (přednáška, workshop, aj.) s cílem dostat do povědomí společnosti aktuálnost, důležitost a zároveň náročnost péče o osoby s tímto onemocněním	Předpoklad 30 000 Kč/rok (grant, projekt, nadace, dárci)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ osvětová činnost ✓ informační materiály 	Slezská diakonie Český Těšín, středisko TABITA

Opatření 1. 2. Rozvoj a aktivní spolupráce zainteresovaných subjektů

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017 -020	Udržení a rozvoj stávajícího partnerství a vzájemné spolupráce mezi subjekty sociálních služeb a širokou veřejností formou realizace společných aktivit zaměřených na podporu zvyšování informovanosti a vzájemné spolupráce, publikace (např. časopis Agel, webové stránky NČT, zpravodaj)	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet akcí ✓ počet publikací 	Nemocnice Český Těšín a.s. + spolupracující organizace

Opatření 1. 3. Rozvoj stávajícího partnerství a vzájemné spolupráce mezi uživateli sociálních služeb a studenty střední školy				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017 - 2020	Udržení a rozvoj stávajícího partnerství a vzájemné spolupráce mezi uživateli domova pro seniory a studenty střední školy formou realizace společných aktivit na podporu zvyšování informovanosti a rozvoje mezigeneračních vztahů	Nerelevantní	✓ aktivity v rozsahu dle stanoveného ročního harmonogramu	CSS Český Těšín Albrechtova střední škola Český Těšín

3.2 Podpora osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním

3.2.1 Popis cílové skupiny a jejích potřeb

Zdravotní znevýhodnění je významnou okolností, která ovlivňuje život člověka a klade na něho i na okolí značné nároky. Vedle zdravotních a duševních potíží s sebou mnohdy přináší i sociální izolaci, brání vykonávat některé aktivity a činnosti, znemožňuje žít běžným způsobem života. Tito lidé jsou významně ohroženi sociálním vyloučením. Cílem pomoci zdravotně postiženým a duševně nemocným lidem je obnova, zlepšení sociálního fungování. Je nezbytné brát v úvahu jak charakter postižení a individuální možnosti postiženého jedince (které mohou být někdy značně limitující), tak společenské podmínky, které lze upravovat, měnit, zlepšovat.

Cílovou skupinu lze pro proces komunitního plánování vymezit jako:

- osoby s tělesným postižením
- osoby s mentálním postižením
- osoby s kombinovaným postižením
- osoby se sluchovým postižením
- osoby se zrakovým postižením
- osoby s duševním onemocněním
- osoby s poruchami autistického spektra
- rodiče dětí se zdravotním postižením

Osoby s tělesným postižením - lidé s tělesným handicapem různého stupně a rozsahu včetně lidí imobilních. Zde jsou zastoupeni jak lidé s vrozeným postižením (například dětská mozková obrna), tak lidé s postižením získaným po úraze nebo nemoci. Jde o širokou škálu osob, jejichž potřeby a míra podpory jsou dány stupněm a závažností postižení. Při vytvoření optimálních podmínek (např. bezbariérovost, specifická pracovní místa) jsou schopni zařadit se do běžného života.

Osoby s mentálním postižením - lidé se sníženou úrovní rozumových schopností v různém stupni a rozsahu. Každá osoba je svébytnou bytostí s vlastními lidskými potřebami i problémy a vlastními vývojovými možnostmi, které je možné a nutné podporovat a rozvíjet.

Osoby s kombinovaným postižením - lidé s kombinací dvou a více postižení různého typu (např. mentální a tělesné postižení, mentální a smyslové postižení apod.) Rozmanité kombinace vytvářejí u každého jedince vlastní specifické potřeby, které vyžadují individuální přístup.

Osoby se sluchovým postižením - lidé se sluchovým postižením a rodiny dětí se sluchovým postižením. Sluchové postižení může být různé, odvíjí se podle příčiny vzniku, velikosti ztráty sluchu, lokality poškození sluchu a období, kdy ke ztrátě sluchu došlo. K tomu se vážou i rozdílné potřeby osob se sluchovým postižením, odlišná úroveň adaptace osob na život se sluchovým postižením a nutnost individuálního přístupu k těmto osobám. Potřeby občanů se sluchovým postižením jsou tedy hlavně odvislé od rozsahu ztráty sluchu.

Osoby se zrakovým postižením - cílovou skupinu tvoří děti a dospělí se zrakovým postižením, se zrakovým a kombinovaným zdravotním postižením, s ohroženým vývojem v oblasti zrakového vnímání, rodiny a zákonní zástupci dětí v raném věku s výše uvedenými druhy postižení a ohroženým vývojem v oblasti zrakového vnímání. Rozdílnost potřeb platí obdobně jako u osob se sluchovým postižením.

Osoby s duševním onemocněním - lidé s psychosociálními obtížemi a lidé v psychosociální krizi, kteří se ocitli v takové životní situaci, kterou nemohou řešit vlastními silami. Jedná se o osoby s duševním onemocněním, které nemohou dostatečně uspokojovat své bio-psycho-sociální potřeby z důvodu vzniku a trvání duševní nemoci, nebo jim hrozí ohrožení duševního zdraví, o lidi v psychosociální krizi.

Osoby s poruchami autistického spektra a dalšími podobnými poruchami – specifická skupina lidí, jejichž počet neustále narůstá. Potřeby této skupiny jsou velmi specifické, vyznačují se vysoce individualizovaným přístupem ve vztahu k míře poruchy a dalším přidruženým potížím.

Rodiče dětí se zdravotním postižením – jedná se o rodiče a zákonné zástupce, kteří zajišťují péči o své zdravotně znevýhodněné děti, ať již v době nezletilosti či děti dospělé.

Z hlediska vymezení potřeb osob zdravotně postižených a duševně nemocných dle výstupů ze SWOT analýzy považujeme za podstatné:

- zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových forem sociálních služeb
- zajistit podporu pečujícím osobám o lidi se zdravotním postižením a duševním onemocněním
- informovat o nabídce sociálních služeb a souvisejících aktivit
- podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti
- podpora a rozvoj služeb, které umožní uživateli žít kvalitní život
- rozvoj doplňkových služeb pro osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním

3.2.2 Klíčové oblasti v podpoře osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním

Registrované sociální služby

Stávající síť sociálních služeb je uvedena v příloze tohoto dokumentu. Prioritou i pro následující období bude tento stav udržet a dále rozvíjet. Podpora terénních a ambulantních služeb, umožní uživateli žít kvalitní život ve svém přirozeném prostředí a podle jejich individuálních potřeb. Na území města je rovněž nabídka pobytových služeb pro danou cílovou skupinu. V nadcházejícím období je nezbytné podpořit vznik ucelené nabídky sociálních služeb včetně podpory pečujících osob a nabídky volnočasových aktivit. V životě zdravotně znevýhodněného dítěte a jeho rodiny hraje významnou roli ranná péče a sociálně aktivizační služby. Statistiky poukazují na neustále se zvyšující počet dětí a klientů s poruchou autistického spektra. Zvyšuje se taktéž počet osob s duševním onemocněním, které nedosahují seniorského věku a potřebují zajistit sociální služby s vyšší mírou podpory. Obdobný problém je třeba řešit i u lidí s vícečetnými diagnózami.

Návazné a fakultativní činnosti

Současná síť souvisejících aktivit je uvedena v příloze tohoto dokumentu. V rámci realizace komunitního plánu bude kladen důraz na udržení rozsahu stávající nabídky. Z pohledu dalšího rozvoje budou podporovány návazné a fakultativní činnosti, které směřují k zabránění či prohlubování sociálního vyloučení osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním. Z jednání pracovní skupiny vyplynula taktéž potřeba podpory pečujících osob prostřednictvím zvýšení jejich pečovatelských kompetencí, rozšíření nabídky odlehčovacích aktivit a podporu svépomocných skupin. Mezi další cíle patří zvýšení pracovního uplatnění osob s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením prostřednictvím poradenství a návazných aktivit.

Informovanost a spolupráce

Z diskuze na samotných jednáních pracovní skupiny vyplynula potřeba zvýšení informovanosti o možnostech pomoci a podpory lidí se zdravotním postižením a duševním onemocněním a prohloubení spolupráce se spolupracujícími subjekty. S tím souvisí také potřeba zvýšení informovanosti o možnostech pracovního uplatnění a nabídky sociálních služeb a souvisejících aktivit pro lidi s různým typem postižení.

3.2.3 Přehled cílů a opatření

PODPORA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A DUŠ. ONEMOCNĚNÍM

Klíčová oblast: Základní garantované služby

- Cíl 1: Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním, udržet stávající síť
Opatření 1.1. Optimalizace stávajících sociálních služeb
- Cíl 2: Podpora terénních služeb
Opatření 2.1. Rozvoj služby rané péče
Opatření 2.2. Rozvoj osobní asistence s 24 hodinovým poskytováním služby a odlehčovacích služeb
Opatření 2.3. Rozvoj služeb sociální rehabilitace
- Cíl 3: Podpora a rozvoj služeb, které umožní uživateli žít kvalitní život
Opatření 3.1. Zajištění podmínek pro kvalitní život uživatelů služeb
Opatření 3.2. Rozvoj a provázanost terénních služeb pro terminálně nemocné a umírající a jejich rodinné příslušníky
- Cíl 4: Podpora nezávislého života osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním
Opatření 4.1 Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením a jejich sociální začleňování
Opatření 4.2. Podpora samostatného bydlení
Opatření 4.3. Rozšíření služeb pro osoby s duševním onemocněním
Opatření 4.4. Zřízení terapeutických služeb pro děti a mládež s autismem

Klíčová oblast: Návazné a fakultativní činnosti

- Cíl 1: Podpora dobrovolnické činnosti a preventivních aktivit
Opatření 1.1. Podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti
- Cíl 2: Zajištění základního a odborného poradenství prostřednictvím návazných činností
Opatření 2.1. Zajištění základního a odborného poradenství
- Cíl 3: Podpora nezávislého života osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním
Opatření 3.1. Rozšířit sociální podnikání – vznik sociálního podniku Charitní služby pro domácnosti
- Cíl 4: Rozvoj doplňkových služeb pro zdravotně znevýhodněné
Opatření 4.1. Podpora pečujících osob
Opatření 4.2. Podpora doplňkových služeb v domácnosti

Klíčová oblast: Informovanost a spolupráce

- Cíl 1: Zajistit informovanost o sociálních službách a aktivitách pro osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním, podpořit spolupráci zúčastněných subjektů
Opatření 1.1. Zajištění propagace nabízených služeb
Opatření 1.2. Rozvoj a aktivní spolupráce zainteresovaných subjektů

Klíčová oblast: Základní garantované služby PODPORA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM				
Cíl 1 Zajistit dostupnost terénních, ambulantních i pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním, udržet stávající síť				
Opatření 1.1. Optimalizace stávajících sociálních služeb				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017 – 2020	Optimalizace poskytování stávajících terénních, pobytových a ambulantních sociálních služeb <ul style="list-style-type: none"> • rozsah poskytovaných služeb odpovídající potřebám • podporovat zvyšování kvality služeb • zajištění financování provozu poskytované služby • reagovat na změny v potřebnosti poskytovaných služeb 	MPSV, MSK, MZ, ZP, úhrady uživatelů, nadace, dárci, město Český Těšín aj.	✓ poskytování kvalitních sociálních služeb dle potřebnosti ✓ reakce na případné změny ✓ kapacita služby ✓ počet uživatelů	Všichni poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit na území města.
Cíl 2 Podpora terénních služeb				
Opatření 2. 1. Rozvoj služby rané péče				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Depistáž, poskytování služby rané péče a informování zdravotníků a rodin o rané péči	40 000 Kč/rok/klient MPSV, město Český Těšín, nadace	✓ 1 klient se zrakovým a kombinovaným postižením/rok	Středisko rané péče SPRP Ostrava
2017-2020	Zvýšení povědomí o rané péči prostřednictvím elektronického katalogu. Poskytnutí informačních materiálů pediatrům, psychologům, příp. mateřským centrům apod.	nadace, dárci, MPSV, MSK aj.	✓ zvýšení povědomí o rané péči ✓ zprostředkování kontaktu s ranou péčí	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. Slezská diakonie Český Těšín, LYDIE raná péče Středisko rané péče SPRP Ostrava
2017-2020	Rozvoj služby rané péče a udržení stávajících podmínek pro poskytování služby.	Předpoklad 723 000 Kč/rok (MPSV, město, dárci)	✓ rozvoj služby rané péče	Slezská diakonie Český Těšín

Opatření 2.2. Rozvoj osobní asistence s 24 hodinovým poskytováním služby a odlehčovacích služeb				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zahájení jednání o možnosti navýšení kapacity služby osobní asistence a odlehčovacích služeb s 24 hodinovým poskytováním služby až po případnou realizaci v rámci plánovaného období.	Předpoklad 270 000 Kč /rok (MPSV, MSK, město Český Těšín, nadace, dárci, uživatelé)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ jednání zúčastněných subjektů ✓ realizace 	Slezská diakonie Český Těšín
2018	Zřízení a rozvoj odlehčovacích služeb (ambulantní formy) pro děti a mládež se zdravotním postižením (od 1–17 let).	Předpoklad 520 000 Kč/rok 2018 (MPSV, město, uživatelé, dary, granty)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vznik odlehčovacích služeb (ambulantní formy) s kapacitou 6 osob 	Slezská diakonie Český Těšín
Opatření 2.3. Rozvoj služeb sociální rehabilitace				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Rozvoj služby sociální rehabilitace, udržení stávajícího počtu zaměstnanců a jejich úvazků.	Předpoklad 777 000 Kč /rok (MPSV, město)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 40 podpořených uživatelů 	Slezská diakonie Český Těšín, RÚT sociální rehabilitace
Cíl 3 Podpora a rozvoj služeb, které umožní uživateli žít kvalitní život				
Opatření 3. 1. Zajištění podmínek pro kvalitní život uživatelů služeb				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Vytváření důstojných podmínek pro osoby s demencí nebo se znaky demence – vytvářet otevřené, přehledné prostředí bez předsudků a bez ohrožení sociální izolací.	Uživatelé, dárci, město, MSK,ZP	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoření důstojných podmínek pro osoby s demencí 	Senior Domy Pohoda Český Těšín a.s.
Opatření 3.2. Rozvoj a provázanost terénních služeb pro terminálně nemocné a umírající a jejich rodinné příslušníky				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zajištění paliativní péče pro uživatele v terminálním stádiu a práce s jejich rodinami (včetně spolupráce s lékaři, církvemi, dobrovolníky, organizacemi zajišťujícími paliativní péči).	Uživatelé, dárci, město, MSK,ZP	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zlepšení kvality péče o uživatele v terminálním stádiu 	Senior Domy Pohoda Český Těšín a.s.
2017-2020	Poskytování služeb mobilního hospice	Zdravotní pojišťovny, město, granty, sponzorské dary aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ podpora terminálně nemocných pacientů v přirozeném sociálním prostředí 	MEDICA Trinec, z.ú., MEDICA zdravotní péče, s.r.o.

2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> oslovit a zajistit službu osobám pečujícím, terminálně nemocným a umírajícím rozvinout službu doprovázení a následně mobilní hospicovou službu rozvinout službu doprovázení v zařízeních sociálních služeb vzdělávání pracovníků, vzdělávání dobrovolníků 	nadace, dárci, MPSV, MSK, MZ, ZP aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet uživatelů ✓ počet vzdělávacích aktivit - pracovníků a dobrovolníků 	Charita Český Těšín
Cíl 4 Podpora nezávislého života osob se zdravotním postižením a duševním onemocněním				
Opatření 4. 1. Podporovat zaměstnávání osob se zdravotním postižením a jejich sociální začleňování				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Podpora stávající sociální služby pro osoby se zdravotním postižením – sociálně terapeutické dílny (STP)	Předpoklad 3 678 000 Kč /rok (IP MSK – Podpora služeb sociální prevence 2, dary)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozvoj služby STD a udržení stávajících podmínek pro poskytování služby 	Slezská diakonie Český Těšín
2017-2020	Spolupracovat s Úřadem práce ČR a se zaměstnavateli.	Předpoklad 250 000 Kč/rok (MPSV, město)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 20 oslovených zaměstnavatelů ✓ rozvoj spolupráce s kontaktním pracovištěm ÚP v Českém Těšíně - např. ve formě zabezpečení pracovních rehabilitací pro OZP 	Slezská diakonie Český Těšín, RÚT sociální rehabilitace
2017-2020	Prostřednictvím služby sociální rehabilitace poskytovat dospělým lidem se zdravotním postižením podporu při hledání, získávání a udržení si zaměstnání.	Předpoklad 300 000 Kč /rok (MPSV, město)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 20 podpořených uživatelů 	Slezská diakonie Český Těšín, RÚT sociální rehabilitace
2017-2020	Poskytování tlumočnicka osobám se sluchovým postižením bezplatně při hledání zaměstnávání (tlumočnická služba)	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Počet uživatelů služby 	Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé o.p.s. Ostrava

Opatření 4.2. Podpora samostatného bydlení				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Prostřednictvím služby sociální rehabilitace poskytovat dospělým lidem se zdravotním postižením podporu tak, aby měli možnost zvolit si místo pobytu, kde a s kým budou žít a nebyli nuceni žít ve specifickém prostředí.	Předpoklad 120 000 Kč /rok (MPSV, město)	✓ 8 podpořených uživatelů	Slezská diakonie Český Těšín, RÚT sociální rehabilitace
Opatření 4.3. Rozšíření služeb pro osoby s duševním onemocněním				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Realizace a rozvoj služby sociálně terapeutických dílen pro osoby s duševním onemocněním	Předpoklad 730 000 Kč /rok (IP MSK – Podpora služeb sociální prevence 2, dary)	✓ vznik služby s kapacitou 6 osob s duševním onemocněním	Slezská diakonie Český Těšín
Opatření 4.4. Zřízení terapeutických služeb pro děti a mládež s autismem				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Realizace a rozvoj terapeutických služeb (intenzivní terapie O.T.A.RS – Open Therapy of Autism RS) pro děti a mládež s poruchou autistického spektra (PAS)	Předpoklad 340 000 Kč /rok (uživatelé)	✓ vznik nových terapeutických služeb – intenzivní terapie O.T.A.	Slezská diakonie Český Těšín

Klíčová oblast: Návazné a fakultativní činnosti PODPORA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM				
Cíl 1 Podpora dobrovolnické činnosti a preventivních aktivit				
Opatření 1. 1. Podpořit rozvoj dobrovolnické činnosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Vytvořit dobře fungující systém spolupráce zainteresovaných subjektů při realizaci dobrovolnictví v rámci poskytovaných sociálních služeb Udržení stávající spolupráce s Dobrovolnickým centrem ADRA při realizaci dobrovolnické činnosti v Nemocnici Český Těšín a.s.	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet dobrovolníků ✓ počet uživatelů využívajících služeb dobrovolníků 	Nemocnice Český Těšín a.s. Dobrovolnické centrum ADRA,
2017-2018	Realizace akcí pro veřejnost na podporu dobrovolnictví v sociálních službách – zvýšení společenské prestiže dobrovolnické služby a ocenění dobrovolníků.	30 000 Kč (MV, MSK, nadace)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ workshopy, akce, články v tisku 	Slezská diakonie
Cíl 2 Zajištění základního a odborného poradenství prostřednictvím návazných činností				
Opatření 2.1. Zajištění základního a odborného poradenství				
2017-2020	Poskytování základního a odborného poradenství v sociální oblasti	V rámci výkonu přenesené působnosti V rámci realizace návazných činností	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajištění poradenství ✓ počet klientů 	Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální, realizátoři návazných činností a aktivit
Cíl 3 Podpora nezávislého života osob zdravotně postižených a duševně nemocných				
Opatření 3. 1. Rozšířit sociální podnikání – vznik sociálního podniku Charitní služby pro domácnosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba podnikatelského plánu sociálního podniku • čerpání zkušeností ze zahraničí i ČR • vyhledání a využití vhodného dotačního titulu • vytvoření daného typu sociálního podniku • zaměstnání znevýhodněných osob 	400 000 Kč fondy EU, úhrady klientů, nadace, dárci aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajištění dotačního titulu ✓ zahájení sociálního podnikání ✓ nárůst klientů stávající služby Charitní služby pro domácnosti o 10% ✓ počet zaměstnaných osob 	Charita Český Těšín

Cíl 4 Rozvoj doplňkových služeb pro zdravotně znevýhodněné				
Opatření 4. 1. Podpora pečujících osob				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • nadále pokračovat v setkávání pečujících osob • poskytnutí poradenství v oblasti sociálních služeb • nabídnout prostor pro vzájemné sdílení pečujících • zjistit reklamu a vhodné místo • vyhledat vhodná témata a zajistit přednášející 	Nerelevantní	✓ 3x ročně realizovat setkání pečujících	Charita Český Těšín
Opatření 4. 2. Podpora doplňkových služeb v domácnosti				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Cyklus přednášek pro seniory <ul style="list-style-type: none"> • vyhledání vhodných témat • zajistit odborníka v dané oblasti • zajistit reklamu a vhodné místo • poskytnutí informací na zvolené téma • poskytnutí poradenství v oblasti sociálních služeb 	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 4x ročně realizovat přednášku ✓ současně s přednáškou poskytnout i sociální poradenství ✓ počet seniorů, kteří se zúčastnili 	Charita Český Těšín
2017-2020	Pokračovat v poskytování Charitních služeb pro domácnost poskytovat stávající službu minimálně ve stejném rozsahu nadále informovat veřejnost o poskytovaných službách	400 000 Kč Charita ČT, město Český Těšín aj.	✓ nárůst zájemců o službu o 10%	Charita Český Těšín

Klíčová oblast: Informovanost a spolupráce **PODPORA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM**

Cíl 1 **Zajistit informovanost o sociálních službách a aktivitách pro osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním, podpořit spolupráci zúčastněných subjektů**

Opatření 1. 1. **Zajištění propagace nabízených služeb**

Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Zajištění propagace nabízených služeb formou: web, FB, vývěsní skříně – možnost využití plakátovacích ploch při jednorázových akcích, vydávání propagačních materiálů.	Vlastní zdroje, dostupné dotační tituly aj.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ fungující web s propojením na ostatní SS ✓ fungující FB služby ✓ pravidelné vydávání informačních materiálů 	Všichni poskytovatelé sociálních služeb a návazných aktivit na území města.
2017-2020	<p>Informovanost směrem k občanům</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktualizace příslušných webových stránek MěÚ ČT (sekce Povinně zveřejňované informace, Komunitní plánování, Průvodce sociálními službami města ČT) • informační články do Těšínských listů • poskytování informací o činnosti sociálního odboru, sociálních službách a návazných aktivitách na Dni pro sociální služby, v rámci týdne sociálních služeb <p>Informovanost směrem k odborníkům</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytování aktuálních informací o činnosti odboru sociálního na jednáních oborově příslušných komisí, odborných setkání a v rámci komunitního plánování • poskytování aktuálních informací o sociálních službách a návazných aktivitách v rámci komunitního plánování 	V rámci výkonu přenesené a samostatné působnosti.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajištění dostatečné informovanosti občanů i odborníků o činnosti sociálního odboru, poskytovaných sociálních službách a návazných aktivitách 	Městský úřad Český Těšín, Odbor sociální.
Opatření 1. 2. Rozvoj a aktivní spolupráce zainteresovaných subjektů				
Termín realizace	Kroky vedoucí k realizaci opatření	Náklady a finanční zdroje	Výstup	Realizátoři
2017-2020	Udržení a rozvoj stávajícího partnerství a vzájemné spolupráce mezi subjekty soc. sl. a širokou veřejností formou realizace společných aktivit zaměřených na podporu zvyšování inf.. vzájemné spolupráce, publikace (např. časopis Agel, webové stránky NČT, zpravodaj)	Nerelevantní	<ul style="list-style-type: none"> ✓ počet akcí ✓ počet publikací 	Nemocnice Český Těšín a.s. + spolupracující organizace

3. Závěr

Při tvorbě „4. Komunitního plánu sociálních služeb města Český Těšín na léta 2017 – 2020“ byl stanoven hlavní cíl - určit směr vývoje v poskytování sociálních služeb s ohledem na specifika vyplývající z charakteru regionu a místních podmínek, na základě poptávky stanovit priority pro další rozvoj a zajištění kvality sociálních služeb. Žádoucí sociální služby jsou takové, které vznikají na základě reálných potřeb občanů, jež se ocitli v tíživé životní situaci. Uspokojování potřeb lidí a vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče je nelehkou úlohou obce v samostatné působnosti, která je vymezena zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Na základě metodické podpory z projektu Moravskoslezského kraje v rámci komunitního plánování byl 4. Komunitní plán sociálních služeb města Český Těšín pro období 2017 až 2020 aktualizován a doplněn tak, aby odpovídal novým trendům v rámci procesu komunitního plánování. Byl využit rovněž princip síťování služeb dle metodiky Moravskoslezského kraje.

Jednotlivé pracovní skupiny organizační struktury komunitního plánování v rámci jednání definovaly problémové oblasti, diskutovaly aktuální potřeby uživatelů služeb, stanovily cíle a opatření, navrhly způsoby řešení. Členové pracovních skupin se pravidelně scházeli za účelem přípravy a zpracovávání podkladů v období od dubna do září roku 2016. Předkládaný dokument zpracovala Mgr. Jana Rodáková - metodička komunitního plánování, vedoucí oddělení sociálních věcí, a Mgr. Klaudie Dinelli - vedoucí sociálního odboru.

S ohledem na skutečnost, že se připravuje zásadní novela zákona o sociálních službách a schválení nového zákona o sociálním bydlení, čeká na účastníky komunitního plánování v průběhu období let 2017 – 2020 náročná práce, která bude spočívat zejména v aktualizaci dokumentu a reflexi nově legislativně zakotvených změn.

Přípravě dokumentu byla věnována maximální pozornost a všem zúčastněným náleží velké poděkování.

4. Přílohy

Příloha č. 1 - Síť sociálních služeb Města Český Těšín

Příloha č. 2 - Zařízení pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže

Příloha č. 3 - Seznam použité odborné literatury

Příloha č. 4 - Seznam použité legislativy

Příloha č. 5 - Seznam použitých zkratk

Příloha č. 6 - Seznam tabulek, grafů a obrázků

Příloha č. 1

Základní síť sociálních služeb města Český Těšín

Poř. číslo	IČ	Název poskytovatele	Druh sociální služby	Identif. sociální služby	Forma služby	Cílová skupina				Kapacita		Status zařazení do sítě
						Děti a rodina	Osoby ohrožené sociálním vyloučením	Senioři	Zdravotně postižení a osoby s duševním nemoc.	Lůžka	Přepoč. úvazky v přímé péči	
1.	42864917	SLEZSKÁ HUMANITA, o. p.s	Domov pro seniory SLEZSKÉ HUMANITY, obecně prospěšné společnosti, Český Těšín § 49 - domovy pro seniory	3690914	pobytová			x		30		základní
2.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní dům pro matky v tísní § 57 - azylové domy	9413375	pobytová	x	x			24		základní
3.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní pečovatelská služba § 40 - pečovatelská služba	1449464	terénní			x	x		12,7	základní
4.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní asistence § 39 - osobní asistence	3710726	terénní			x	x		9,6	základní
5.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní dům pokojného stáří § 49 - domovy pro seniory	4666129	pobytová			x		24		základní
6.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní středisko sociální rehabilitace § 70 - sociální rehabilitace	1848801	ambulantní terénní	x	x	x	x		1,2	základní
7.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní centrum pro seniory § 66 - sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3415571	ambulantní terénní			x	x		2,5	základní
8.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní poradna § 37 - odborné sociální poradenství	8418036	ambulantní	x	x	x			1	základní
9.	24135160	Senior domy Pohoda Český Těšín, a.s.	Senior domy Pohoda Český Těšín, a.s. § 48 - domovy pro os. se zdrav. postižením	4219200	pobytová			x	x	68		základní
10.	65468431	AVE, z. s.	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež STŘEP § 62	2825803	ambulantní	x	x				2,24	základní
11.	26641178	Modrý kříž v České republice	Poradna Český Těšín § 37 - odborné sociální poradenství	8008136	ambulantní		x				1	základní
12.	26641178	Modrý kříž v České republice	Následná péče Český Těšín § 64	4889012	ambulantní		x				1,2	základní
13.	00426458	Oblastní spolek ČČK Karviná	Gerontocentrum ČČK § 49 – domov pro seniory	2598581	pobytová			x	x	32		základní

14.	00426458	Oblastní spolek ČČK Karviná	Gerontocentrum ČČK § 44 odlehčovací služby	1384145	pobytová			x	x	2		základní
15.	25380443	Renarkon, o. p. s	Terénní program Frýdecko-Místecko § 69 - terénní programy	3770634	terénní		x				2	základní
16.	65468562	Slezská diakonie	EDEN Český Těšín, denní stacionář § 46 - denní stacionáře	2434027	ambulantní				x	25		základní
17.	65468562	Slezská diakonie	EBEN-EZER Český Těšín, domov pro osoby se zdravotním postižením § 48 - domovy pro os. se zdrav. postižením	2604518	pobytová				x	26		základní
18.	65468562	Slezská diakonie	EBEN-EZER Český Těšín, sociálně terapeutické dílny § 67 - sociálně terapeutické dílny	3475508	ambulantní				x		6,5	základní
19.	65468562	Slezská diakonie	TABITA Český Těšín, osobní asistence § 39 - osobní asistence	4534710	terénní			x	x		4,51	základní
20.	65468562	Slezská diakonie	TABITA Český Těšín, odlehčovací služby § 44 - odlehčovací služby	9697726	terénní			x	x		1,83	základní
21.	65468562	Slezská diakonie	LYDIE Český Těšín, denní stacionář § 46 - denní stacionář	6283797	ambulantní				x		4,9	základní
22.	65468562	Slezská diakonie	LYDIE Český Těšín, raná péče § 54 - raná péče	5283141	terénní	x					1,3	základní
23.	65468562	Slezská diakonie	ARCHA Český Těšín, chráněné bydlení § 51 - chráněné bydlení	9674774	pobytová				x	12		základní
24.	65468562	Slezská diakonie	RÚT Český Těšín, sociální rehabilitace § 70 - sociální rehabilitace	3147379	terénní				x			základní
25.	65468562	Slezská diakonie	BETHEL Český Těšín, denní centrum § 61 - nízkoprahová denní centra	1844995	ambulantní		x					základní
26.	65468562	Slezská diakonie	BETHEL Český Těšín, noclehárna § 63	3942701	pobytová		x			25		základní
27.	65468562	Slezská diakonie	BETHEL Český Těšín, terénní program § 69	4136224	terénní		x				1	základní
28.	70985383	Centrum sociálních služeb Český Těšín, příspěvk. organizace	domov pro seniory § 49	6248581	pobytová			x		72		základní
29.	70985383	Centrum sociálních služeb Český Těšín, příspěvk. organizace	pečovatelská služba § 40	9622449	terénní			x	x		9,13	základní
30.	70985383	Centrum sociálních služeb Český Těšín, příspěvk. organizace	osobní asistence § 39	3926757	terénní			x	x		4,6	základní

31.	25910558	Obecně prospěšná společnost Sv. Josefa, o.p.s.	domov pro seniory § 49	7703777	pobytová			x		31		základní
-----	----------	--	------------------------	---------	----------	--	--	---	--	----	--	----------

Sít' sociálních služeb MSK v Českém Těšíně

Poř. číslo	IČ	Název poskytovatele	Druh sociální služby	Identif. sociální služby	Forma služby	Cílová skupina				Kapacita		Status zařazení do sítě
						Děti a rodina	Osoby ohrožené sociálním vyloučením	Senioři	Zdravotně postižení a osoby s duševním nemoc.	Lůžka	Přepoč. úvazky v přímé péči	
1.	75095017	Středisko rané péče SPRP Ostrava	Raná péče § 54	4287928	terénní ambulantní				x		0,12	MSK
2.	02407451	Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé	Tlumočnické služby § 56	1926246	terénní ambulantní				x			MSK
3.	00499811	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p. s.	Raná péče § 54	7118025	terénní ambulantní	x			x		0,1	MSK
4.	00499811	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p. s.	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi § 65	8535980	terénní ambulantní	x			x		0,05	MSK
5.	00847372	Domov Jistoty, příspěvk. organizace	Chráněné bydlení § 51	3420735	pobytová				x			MSK
6.	00847267	Centrum psychologické pomoci, příspěvková organizace	Odborné sociální poradenství	6137009	ambulantní	x	x					MSK

Ostatní sociální služby v Českém Těšíně

1.	25897551	Nemocnice Český Těšín a. s.	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	2885056	pobytová			x	x		5	ostatní
2.	24135160	Senior domy Pohoda Český Těšín, a.s.	Senior domy Pohoda Český Těšín, a.s. § 49 - domov pro seniory	5415234	pobytová			x	x	50		ostatní

Návazná síť souvisejících aktivit

Poř. číslo	IČ	Název poskytovatele	Popis aktivity	Cílová skupina				Kapacita	Status zařazení do sítě
				Děti a rodina	Osoby ohrožené sociálním vyloučením	Senioři	Zdravotně postižení a osoby s duševním onemocněním		
1.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní ošetrovatelská služba			x	x	V roce 2015 / 285 klientů, 16091 výkonů	návazná
2.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní středisko "Maják"	x				V roce 2015/ 94 preventiv. programů 1849 žáků	návazná
3.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní bazárek	x	x			V roce 2015 996 klientů	návazná
4.	60337842	Charita Český Těšín	Půjčovna kompenzačních pomůcek			x	x	V roce 2015 177 smluv	návazná
5.	60337842	Charita Český Těšín	Charitní služby pro domácnosti - drobné údržbářské práce/doprava seniorů se sníženou soběstačností			x	x	V roce 2015 132 klientů	návazná
6.	65468431	AVE, z. s.	Volnočasové aktivity	x				30 osob	návazná
7.	65468431	AVE, z. s.	Preventivní programy na školách - všeobecná, selektivní, indikovaná prevence	x	x			2000 osob ročně	návazná
8.	65468431	AVE, z. s.	Tábory, pobytové akce		x			60 osob ročně	návazná
9.	65468431	AVE, z. s.	Vzdělávání pedagogů a sociálních pracovníků v oblastech negativních projevů chování u dětí a mládeže	x	x			100 osob ročně	návazná
10.	65468562	Slezská diakonie	Dobrovolnictví v sociálních službách a návazných aktivitách Slezské diakonie. Koordinace dobrovolníků v akreditovaných dobrovolnických programech.	x	x	x	x	Není stanoveno	návazná

11.	65468562	Slezská diakonie	Slezská diakonie-program pro pěstounské rodiny	x				Dle potřeb a zájmu pěstounů.	návazná
12.	70985383	Centrum sociálních služeb Český Těšín, příspěvková organizace	Půjčovna kompenzačních pomůcek			x	x	Dle potřeb a zájmu veřejnosti	návazná
13.	70985383	Centrum sociálních služeb Český Těšín, příspěvková organizace	Klub seniorů			x	x	Dle potřeb a zájmu veřejnosti	návazná
14.	61388122	ADRA	Dobrovolnictví v sociálních službách a návazných aktivitách, domácnostech. Koordinace dobrovolníků v akreditovaných dobrovolnických programech.			x	x	Dle potřeb a zájmu veřejnosti a uživatelů pobytových SS	návazná
15.	27779882	Medica zdravotní péče, s.r.o.	Mobilní hospicová péče zdravotní služba registrovaná jako zdravotní zařízení pro terminálně nemocné.	x		x		Dvě osoby jež potřebují terminální péči v domácím prostředí	návazná
16.	75121476	Komunitní centrum Mojská, o.s. DEN	Práce s komunitou sídliště	x	x			Není stanoveno	návazná

Příloha č. 2 – Zařízení pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže

Zařízení pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže

- Město Český Těšín – Kulturní a společenské středisko „Střelnice“, Střelníční 256/1, Český Těšín
- Město Český Těšín – Městská knihovna Český Těšín, Ostravská 67, Český Těšín
- Apoštolská církev – Křesťanské centrum Český Těšín, Slovenská 3, Český Těšín
- Církevní praktické školy – MŠ, ZŠ a SŠ Slezské diakonie, Frýdecká 691/34, Český Těšín, odloučené pracoviště Třanovského 10, Český Těšín
- Město Český Těšín – Dům dětí a mládeže Hrabinská 33, p. o., Hrabinská 33, Český Těšín
- Junák – svaz skautů a skautek ČR, Středisko zlatá Orlice Český Těšín, Rybářská 59, Český Těšín
- Klub mladých Filadelfia, Studentská 1631/25, Český Těšín
- Sbor dobrovolných hasičů Český Těšín, Masarykovy sady 67/34, Český Těšín
- Sportovní klub gymnázia v Českém Těšíně, Frýdecká 689/30, Český Těšín
- Školní sportovní klub „OLZA“ (SZKOLNY KLUB SPORTOWY „OLZA”) – Základní škola s polským jazykem vyučovacím, Havlíčkova 213/13, Český Těšín
- Základní kynologická organizace č. 450, Slovenská 2005, Český Těšín
- Základní umělecká škola Pavla Kalety Český Těšín, p. o., Sokola Tůmy 10/105, Český Těšín
- Svibická šestka – 6. pionýrská skupina Český Těšín – Svibice, Mládežnická 884/1, Český Těšín
- Mateřské centrum Šťastné srdce z. s., ZŠ Slovenská, Český Těšín
- Rodinné centrum Uzlíček z.s., ZŠ Slovenská, Český Těšín
- Campanella, z.s., Montessori centrum, Akátová 16, Český Těšín

Dále v této oblasti pracují tělovýchovné jednoty, jednotlivé základní školy s pestrou nabídkou kroužků a další.

Příloha č. 3 - Seznam použité odborné literatury

GOJOVÁ, A. *Práce s komunitou*. In MATOUŠEK, Oldřich. *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál, 2013. s. 309-312. ISBN 978-80-262-0366-7

HRUŠKOVÁ, A., KOHUTOVÁ, P. *Integrovaný přístup v komunitním plánování, studijní materiál ke kurzu*, ACCENDO - centrum pro vědu a výzkum, o.p.s., Ostrava 2014

JANOŮŠKOVÁ, K., NEDĚLNÍKOVÁ, D. *Profesní dovednosti terénních sociálních pracovníků, Sborník studijních textů*, Ostravská univerzita v Ostravě, Tiskárna Grafico, Ostrava 2008, ISBN 978-80-7368-504-1

MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, Praha: Portál, 2010, ISBN 978-80-7367-818-0

MATOUŠEK, O. a kol. *Sociální služby*, Praha: Portál, 2011, ISBN 978-80-262-0041-3

MATOUŠEK, O. a kol., *Metody a řízení sociální práce*, Praha: Portál, 2013, ISBN 978-80-262-0213-4

PILÁT, M. *Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi*, Praha: Portál, 2015, ISBN 978-80-262-0932-4

Příloha č. 4 - Seznam použité legislativy

Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Příloha č. 5 - Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
ČT	Český Těšín
DNB	Doplatek na bydlení
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FB	Facebook
IČ	Identifikační číslo
IP	Individuální projekt
KP	Komunitní plánování
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MOPZ	MOP z důvodu hrozby újmy na zdraví
MOPU	MOP z důvodu mimořádné události
MOPV	MOP z důvodu uhrazení nezbytných nákladů
MOPN	MOP z důvodu uhrazení jednorázového výdaje
MOPS	MOP z důvodu nebezpečí sociálního vyloučení
MOPD	MOP z důvodu uhrazení nákladů dítěte a nezbytných činností SPO
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NNO	Nestátní neziskové organizace
OP	Operační program
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
OSV	Oddělení sociálních věcí
OZP	Osoba zdravotně postižená
PAS	Porucha autistického spektra
PNZ	Příspěvek na živobytí
PS	Pracovní skupina
RM	Rada města
ŘS	Řídící skupina
SPO	Sociálně-právní ochrana
SPOD	Sociálně-právní ochrana dětí
SS	Sociální síť
SWOT	Strengths (slabé stránky), Weaknesses (silné stránky), Opportunities (příležitosti), Threats (hrozby)
TKS	Tříkrálová sbírka
TP	Těžké postižení
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VTOS	Výkon trestu odnětí svobody
ZM	Zastupitelstvo města
ZP	Zdravotní pojišťovna
ZTP	Zvlášť těžké postižení
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení/průvodce

Příloha č. 6 - Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka č.1	Počet obyvatel v Moravskoslezském kraji, okrese Karviná a městě Český Těšín v letech 2010 – 2015 (stav k 31.12)	18
Tabulka č.2	Pohyb obyvatelstva ve městě Český Těšín v letech 2005 – 2015	19
Tabulka č.3	Počet obyvatel podle věku a pohlaví ve SO ORP Český Těšín v letech 2010 – 2015 (stav k 31.12.)	20
Tabulka č.4	Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob ve městě Český Těšín	20
Tabulka č.5	Vývoj míry nezaměstnanosti v Českém Těšíně v porovnání s okresem, krajem a ČR	21
Tabulka č.6	Příjemci příspěvku na péči v letech 2013 – 2015 v Českém Těšíně	21
Tabulka č.7	Počet vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi (PHN) v letech 2013 – 2015 v Českém Těšíně	22
Tabulka č.8	Hospodařící domácnosti podle typu (2011) v Českém Těšíně	22
Tabulka č.9	Přehled poskytovaných registrovaných sociálních služeb na území města Český Těšín pro dílčí oblasti podpory	25
Tabulka č.10	Výběr návazných aktivit a souvisejících činností na území města Český Těšín pro dílčí oblasti podpory	27
Tabulka č.11	Finanční dotace města Český Těšín na financování sociálních služeb	36
Tabulka č.12	Finanční dotace města Český Těšín na financování sociálních služeb dle jednotlivých druhů služeb za léta 2014, 2015, 2016	37
Tabulka č.13	Financování sociálních služeb městem Český Těšín v rámci IP MSK Smlouvy o podpoře sociálních služeb v Moravskoslezském kraji spolupodílet se v letech 2015 – 2016 na podpoře vybraných sociálních služeb	38
Tabulka č.14	Financování Centra sociálních služeb Český Těšín – příspěvková organizace města	38
Tabulka č.15	Sociální služby na území města Český Těšín dosud finančně nepodporované	38
Tabulka č.16	Přehled služeb sociální prevence vybraných pro léta 2017-2019 do projektu "Podpora služeb sociální prevence 2"	40
Graf č.1	Složení obyvatel ČR dle věku v roce 2009 a odhad vývoje v roce 2066	19
Obrázek č.1	Triáda – aktéři procesu komunitního plánování	11

